

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Niti desetina vseh grozodejstev, ki se v Rusiji vsak dan dogajajo, ne pride v časopise. Kar prinašamo mi in drugi listi, je le čisto majhen odsek od požara, ki bo Rusijo v sedaj obliki brezdomno upepelil. Mnogo reči se ne zve, ker jih vlada skrbno prikriva, mnogo je pa takih, da se ne smejo objaviti, četudi pridejo v javnost. Prave slike o dejanskem položaju v Rusiji si torej ni možno napraviti; le iz posrednih slučajev sklepamo na splošni položaj.

V Kirislovu upri se je oddelek vojaštva, ki je imel transportirati ujetnike, 16 vojakov je bilo aretiranih.

V Tamboru ustavili in napadli so revolucionarji vlak s potniki. Ubijte je bil en policist, en orožnik in en paznik.

V okraju Ahktirka je mnogo gosposkih poslopij uničenih in upeljenih.

Moštvo bojnih ladij v Črnem morju se upira in je zvršilo že več dejanskih napadov na poveljujoče častnike.

Kiew, 30. avg. Pri hišni preiskavi g. Mininko, ki je bil tukaj preiskovalni sodnik za politična hudodelstva, se je prišlo do nepričakovane razkritja, da je ta preiskovalni sodnik sam član revolucionarne organizacije ter da je bilo njegovo stanovanje glavno torišče za revolucionarno propagando v okoliših.

Tudi ministerski predsednik Stolypin je mnenja, če se bodo stvari tako razvijale, kakor do zdaj, da bo šla monarhija v zrak ter se na njenih razvalinah ustanovila republika.

V Odesi so razkrili med vojaštvom revolucionarno organizacijo. 14 častnikov in 1 vojaški zdravnik je aretiranih.

Iz pokrajin, v katerih vlada lakota, prihajajo vedno hujša poročila. Blagajne zemstev so prazne, in osrednja vlada bo morala priskočiti na pomoč, da zabrani splošno ustajajo radi lakote. Iz vseh delov države naznanjajo se v Petrograd vesti o ropih, opustošenju, požarih in napadih. Vojaštvo je nasproti kmetom brez moči. Revolucionarne ideje razširjajo se tudi v najbolj oddaljene in skrite kraje. Lansko leto so kmetje v carja stavili še upanje, sedaj pa ne marajo o samodržcu nič slišati.

Vesti, da je general Trepov zastrupljen in da leži na smrtni postelji, nikakor nočejo potihniti. Razuntega ga je car tudi odslavil od jako uplivenega mesta kot palačnega zapovednika. Trepov bil je prvi zli duh carja, ki je bil le orodje v rokah krvnika Trepova.

AVSTRO-OGRSKA.

Mestni občinski svet v Zagrebu predložil je cesarju Francu Jožefu resolucijo, v kateri se izraža želja, da se zopet združijo Hrvatska, Slavonija, Bosna, Hercegovina in Dalmacija v nekdanjo kraljevino Hrvaško pod habsburškim žezlom. Madžari se vsled tega razburjajo, in hrvaška vlada je svoje bratce onkraj Drave pomirila s tem, da je občinski sklep razveljavila. Sklep je sicer za enkrat pokopan, a ideja ne bo umrla.

V zdravilišču in letovišču Opatija, kamor navadno zahaja vsako jesen nemška cesarica s svojimi mlajšimi otroci, razkrili so igralni bleg a la Monte Carlo, katerega so večinoma obiskovali nemški in avstrijski aristokrati. Tempel sreče, s čegar nenadnim razkritjem in od-

pravo je teško kompromitiranih mnogo najvišjih plemenitaških rodbin, bil je last nekega Angleža Brown.

Na Češkem stavkajo rudarji. Število stavkujočih se veča. V 20 jamah se nič ne dela. V nekaterih krajih je prišlo do nemirov.

FRANCOSKO.

Francoski škofi zbrali so se dne 4. t. m. na zborovanje, na katerem so se pomenili o korakih, katere jim bo storiti, da zadostijo navodilom v papeževi encikliki, ki jo je izdal v zadevi ločitve cerkve od države na Francoskem. — Toda pomagalo jim vse skupaj nič ne bo! Francoska vlada se ne bo dosti brigala za papeževe ugovore ter bo dosledno izvedla zakon. Papež se ustavlja verskim občinam, kakoršne imamo n. pr. v Ameriki, ter hoče, da država še naprej plačuje posvečene lenuhe iz državne blagajne. Francozje pa so se tega naveličali.

Tudi na Francoskem se dobe taki brezvestneži, kakor v Chicagi, da ponarejajo ali vsaj prodajajo slaba, pokvarjena živila. Le malo ljudi je na Francoskem, ki uživajo nepokvarjena živila. Radi slabega mleka pomrje vsako leto skoro 50,000 otrok. Francosko časopisje, ki je svetu odkrilo te lumparije, razpravlja sedaj, kako bi se temu v okoliših prišlo in nasvetuje, naj se krivce eksemplarično kaznuje, in ustvari zakon, ki bo za vedno odpravil možnost takih lumparij.

ŠPANIJA.

Glasom kraljevega odloka vpekljala se je zopet civilna poroka in se zajedno določilo, da pri poroki ženinu in nevesti ni treba povedati, kake vere sta. Ta določba pa se ne soglašja z zahtevami papeževega nuncijsa; prišlo bo najbrž vsled tega do živahnih debat v parlamentu.

TURČIJA.

Prerokuje se, da nastane med Bulgarijo in Turčijo vkratkem vojna. Kakor znano, stoji Bulgarska kneževina pod pokroviteljstvom Turčije, ki pa se nima v njene notranje zadeve nič vmešavati. Ker pa je Turčija navzlic temu to poskušala, postale so v zadnjem času razmere med obema državama skrajno napete, in ni izključeno, da izbruhne vojna, kar se splošno domneva. To svojo domnevo izvajajo nekateri politični proroki iz dejstva, da je nenadoma resigniral na svoje mesto bolgarski zastopnik v Carigradu. Slišalo se je tudi, da je sultan naročil zapovedniku armadnega kora, ki leži ob bolgarski meji, da naj bo za vse slučaje pripravljen in pod orožjem.

Pozneje se je sestavila komisija, ki ima nalogo, da poravna preporne točke v zadevi meje v vilajetu Adrijanopol, in kakor se kaže, se senzacionalna prerokovanja ne bodo uresničila; obojestranske napetosti bodo se mirnim potom rešile.

ANGLEŽKO.

Angleški delavski kongres sešel se je dne 3. septembra t. l. v Liverpoolu. Sklenile so se resolucije v prid šolstva, proti militarizmu, kakor tudi da se ustvari zakon glede delavskih domov po amerikanskem vzorcu.

Kitajsko.

Tudi kitajsko cesarstvo dobi vkratkem konstitucijo. Cesarica udova je že imenovala komisijo samih veščakov, ki so bili nalašč v to svrhu v Evropo poslani, da proučujejo ustavne države, in ti naj se zdaj doma skupno z ministri bavijo s tem uprašanjem in izvedejo cesaričin sklep.

Ameriške vesti.

Revolucija na Kubi

še ni udušena, marveč postaja z vsakim dnem opasnješa. Kakor se z raznih strani sliši, imajo Združene države svoje prste vmes ter da je nezadovoljnost umetno zantena, samo da dobijo Združene države povod "intervenirati" in se tega biserja antilskih otokov polastiti!

Izobčen duhovnik.

Clevelandskemu katoliškemu škofu Ign. F. Horstmannu puntajo se neke navadni verniki, začeli so se mu tudi že duhovniki! Kakor je morda našim čitateljem še znano, izobčen je bil l. 1902 duhovnik Janez Tichy, ker se ni brezpogojno pokoraval vsem škofovim ukazom in si je predrznil imeti svoje misli, — morebiti boljše, kakor jih ima škof sam. Ta Janez Tichy je potem ustanovil v Clevelandu neodvisno slovaško cerkveno občino. Nam sicer ni znano, kakšni so njegovi nauki, ali iz sovraštva, katero goji škof do Tichyja, in iz nenavadne strogosti, s katero je pred nekaj dnevi izrekel nad imenovanim duhovnikom zopetno prokletstvo, — sklepamo, da se silno boji — konkurence! Tichy mora imeti že dokaj privržencev, kar kaže, da njegovi nauki ne morejo tako slabi biti, zlasti še ker škof "javno in službeno vse svoje vernike pod kaznijo smrtnega greha svari, naj ne bodo nepokorni njegovim (škofovim) zapovedim" in tudi njim z izobčenjem žuga, ako se Tichyju pridružujejo.

Naše mnenje je, da ima sicer škof pravico, izobčiti svoje nepokorne ovčice, toda javno jih radi verstva napadati, jim žugati in terorizirati jih, tega pa ne sme.

Zopet velikanski polom banke.

Eden najmočnejših in najuglednejših finančnih institutov v Philadelphiji, "Real Estate Trust Co.", zaprl je dne 28. avg. t. l. svoje pisarne vsled nezmožnosti plačilnih obveznostij. Kakor požar razširjala se je ta senzacionalna novica po vsem mestu, in v nekaj minutah oblegala je cela množica prestrašenih vlagateljev vhod v banko. Da bi ne nastali kakšni nemiri, morala je intervenirati policija. Polom banke je tudi tukaj v nekaki zvezi z njenim predsednikom Frankom K. Hipple-jem, ki je pa par dni pred katastrofo izvršil samomor.

Zadnje dni pred njegovo smrtjo se je mnogo govorilo o njegovih slabih gmotnih razmerah, v katere je bila tudi banka zapletena. Pokojni predsednik je večji del manjkajočega denarja porabil za svoje privatne spekulacije, ki se mu pa niso obnesle. Deficit je prikrival na ta način, da je bilancne delal sam, in sicer take, kakoršne delajo na Kranjskem razni katoliški konsumarji. Sicer pa je tudi propadli denarni zavod imel nekaj verski značaj, njen predsednik pa bil na glasu kot jako pobožen, bogoljuben in milosrčen možak — a la Drozd! Veliki lopovi so vsi takšni, da s plašcem pobožnosti in bogaboječnosti prikrivajo svoje lumparije! Po tem perju se prči najprej spoznajo!!

Svota vse plačilnih obveznostij banke znaša okrog \$10,000,000. Spočetka se je upalo, da priskočijo banki drugi denarni zavodi na pomoč, a ker se ni spravila skupaj potrebna svota, moralo je priti do konkurza. Imenovan je tudi že konkurz upravitelj.

(Opomba uredništva: To poročilo moralo bi priti še v zadnjo številko; a ker je bil list že v tisku, odložili smo ga za danes.)

Charles B. Funstona, nečaka generala Friderika Funstona, našli so

predzadnji teden mrtvega v St. Charles Hotelu v Toledo, O., kjer se je zastrupil. Pismo, ki ga nesrečnej zapušča, je naslednje vsebine: "Oče mrtve, mati mrtva, žena mrtva, brez otrok, brez doma in brez denarja — ni vredno živeti."

Četrtneto poročilo železnega trusta v Zdr. drž. naznanja, da je čistega dobička po pokritju stroškov nekaj nad 40 milijonov. Do konca tega leta pa upajo na dobiček še kakih \$100,000,000. — Re-veži, koliko se morajo mučiti! In ti grdi, nesramni socialisti pa jih potem še napadajo!

Iz delavskih krogov.

Delavski dan!

V ponedeljek dne 2. t. m. praznovalo je vesoljno delavstvo po Združenih državah "svoj dan". Delo je počivalo in delavstvo, praznično oblačeno, korakalo je po mestnih ulicah s slovesno-resnimi obrazy, kakor da hoče stem pokazati, v kako "visoki časti da je delo".

Kakor znano, je "delavski dan" t. j. prvi ponedeljek v mesecu septembra vsakega leta, politična koncesija kapitalizma nasproti delavstvu, preračunjena na to, da se delavce potolaži, pomiri, kakor se pomiri slabo vzgojen otrok, če se mu da kosček sladkorčka. Delavstvo je bilo doslej zelo ponosno na ta "svoj dan", ki naj bi bil nekaj simbol častitvečnosti dela in enakosti vseh stanov, kakor so tedaj prefrigani kapitalisti sladko govorili, samo da bi puntarje malo uspančkali. Delavci, misleč da so stem bogve-kaj imenitnega dosegli, bili so na to ponosni, — bogati lenuhi so se pa skrivaj v pest smejali in se posmehovali lahkovernosti delavstva. In izkoriščevanje se je mirno naprej vršilo in se vrši še dandanes. Zato so vsi bolj trezno misleči prišli že davno do prepričanja, da "delavski dan" ni nič bolj važen nega vsak drugi prosti, neplačani dan, in da je ta dan namenjen le za to, da delavce saj enkrat v letu pozabi, da je suženj.

Generalna stavka.

Izvrševalni odbor združenih zidarjev v New Yorku je razglasil splošno stavko na vseh postajah in novih stavbah New Yorkske osrednje železnice, ker se je pogodbeno nastavilo neorganizirane delavce.

Drumljiva odškodnina.

Pekovskega mojstra Otona B. Schulz v Racine, Wisc., so bojkotali. Vsled tega je tožil na odškodnino. Sodnik mu je priznal \$6,000, katere bi naj plačalo kakih 80 članov Trades & Labor Union. To pa najbrž ne bo šlo! Proti Schulzu se je napovedal bojkot pred 2 leti radi tega, ker ni imel na svojem kruhu unijske znamke.

Lokalne novice.

Slovenska čitalnica v Chicagi.

Zadnja seja naše čitalnice, ki se je vršila dne 2. t. m. med drugim tudi v svrhu določitve dnevnega reda za prihodnjo veselico dne 7. t. m., kakoršnega prinašamo v današnji številki med društvenimi vestmi, — vzbujala je nas prijetno upanje, da vzklije za čitalnico novo, živahnejše življenje. Vsled brezbrčnosti nekaterih je to eminentno kulturno društvo v zadnjem času skoraj da ne zaspalo. To ne sme zanemarljivo ostati. Malo več zanimanja in agitacije za pristop, pa se bo društvo kmalu povzpelo do one višine, ki mu gre. Vsak član naj stori svojo dolžnost in vsi naj bodo prešinjani od potrebnosti in velike važnosti, ki jo ima čitalnica za splošno izobrazbo in povzdigo dru-

žabnega življenja. To pa seveda ni zadosti, da je kdo samo vpisan za člana in da redno plačuje svoje mesečne prispevke, — v čitalnico listov in knjig prebirat pa ne pride nikdar, k večjemu če se ga parkrat pri seji vidi. To je popolnoma napačno! Časopisi in knjige so za to tukaj, da se prebirajo. Nikdo naj ne reče, da njemu ni treba nadaljne izobrazbe. Vsak, tudi največji učenjak, mora se še vedno učiti, če hoče s časom korakati in ne za drugimi zaostati. S prebiranjem časopisov in knjig naučimo se marsikaj koristnega in potrebnega, in poleg prijetne zabave, katero nam daje čtivo, razširjamo si stem duševno obzorje, otresemo se vseh dušnih spon, v katere nas oklepajo razni malenkostni predsodki, — skratka: s čitanjem postanemo svobodni, zavedni in omikani. — Zatorej, pridno pohajati čitalnico in čitati!

V torek je došel v Chicagi iz New Yorka "junak dneva", Bryan, večni demokratični kandidat za predsedniški stol. V New Yorku, kamor se je povrnil s potovanja okrog sveta, pripravili so mu veličasten sprejem; v Chicagi pa ni bilo posebnega navdušenja opaziti.

Strajk telefonistinj.

Prejšni teden stopile so tukajšnje telefonistinke v stavko iz sicer jako malenkostnega vzroka; zahtevale so namreč, da se jim dovoli vhod pri glavnih vratih, čuteč se stem ponižane, imele doslej pristop le pri stranskih vhodih. Na večkratno zahtevo jim pa predstojnik ni hotel izpolniti njih želje, marveč šele potem, ko so delo zapustile in ko je uvidel, da brez njih ne more izhajati. Dasi neorganizirane, zmagale so v par urah popolnoma! Lep zgled solidarnosti.

Vsi mestni organi so pridno na delu, tako da se moramo kar čuditi tej nenavadni prikazni. Najprej so strogo preiskovali razna živila, in sedaj so prišli na vrsto — hoteli. Policijski uradnik in vsi oni, ki imajo gledati na "moralo", vohunijo po vseh onih hotelih, ki so kolikaj na sumu, da služijo kot "postajališča" zaljubljenim parčkom, ter jih neusmiljeno zapirajo, ne samo hotele, temveč tudi — lastnike. No, v Chicagi je dosti smeti, in predno vse to pometejo, bo še mnogo časa poteklo v večnost.

V ponedeljek dne 3. t. m. prišla je v Chicagi senzacionalna novica, da je pobegli predsednik Čičaške državne banke Stensland vendar-le kmotno prijet, in sicer ga je prijel pomožni državni pravdnik Olson v mestu Tanger, Marocco, v severno-zapadnem delu Afrike. Olson mu je sledil čez Atlantski ocean v Evropo, Afriko, od tukaj nazaj v Španijo, Gibraltar in čez morsko ožino v Afriko, Tanger, kjer ga je ravno na pošti zasačil. Ker Združene države nimajo z državno Maroko pogodbe glede izročitve zločincev, bodo morda nastale kake težave, a vseeno upajo, da bo gladko šlo. Vlada v Washingtonu napravila je vse potrebne korake, da se v tem pogledu pot uglaadi. Sicer pa se je Stensland nasproti Olsonu izjavil, da se bo radovoljno povrnil nazaj v Chicagi. Tukajšnji krogi ga z veliko nestrpnostjo pričakujejo.

Mnogim zdravilom se pripisuje moč, da olajšajo revmatizem, nevrogijo in enake bolečine. "Pain-Expeller" pa združuje v sebi vse dobre lastnosti in prekaša vsa druga zdravilna sredstva, ker isti je dosedaj najboljšje zdravilo. — Steklenica 25 in 50c.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Četrty del.

I.

Dne 23. marca 1813. se je pripeljal v Ljubljano novi generalni guverner maršal Junot, vojvoda d' Abrantès. Bil je visok in širokopleč mož, a že ves siv, dasi je bil šele 44 let star. Lice njegovo je bilo vse raztrgano in ožgano, v njegovih očeh pa je gorel neki poseben ogenj.

Dan po prihodu maršala Junota je bil v škofiji običajni sprejem vojaških, civilnih in duhovniških dostojanstvenikov, zvečer pa ples. Maršal Junot se je pri sprejemu in na plesu tako čudno obnašal, da si tega ni znal nihče tolmačiti. Z damami je naravnost nedostojno govoril, tako da je vse strmel, in s škofom Ricejem je bil tako surov, da je škof pobegnil s plesa.

Junot je bil eden ljubljencev cesarja Napoleona. Ko je nastala revolucija, je vstopil kot prostak v armado in se pri obleganju Toulona l. 1793. tako odlikoval, da ga je Napoleon vzel med svoje prijatelje. L. 1796. je šel kot Napoleonov adjutant v Italijo in potem v Egipt ter postal l. 1800. general in vojni zapovednik v Parizu. Napoleonu je bil brezmejno udan. Ko je bil Napoleon proglašen cesarjem, je Junota imenoval generalnim zapovednikom huzarjev. Leta 1805. je bil Junot poslanik v Lizboni, a zapustil je to mesto kar na svojo roko in odšel k armadi ter se pri Austerlitzu odlikoval tako, da mu je Napoleon odpustil različne nerodnosti. L. 1807. je bil Junot z malo armado poslan čez Pireneje, da zavzame Portugalsko. Tu je izvršil največje junaštvo svojega življenja. Iz mesteca Abrantès je odšel s 1500 vojakov v Lizbono in zavzel v dveh urah to mesto, dasi je bilo v njem 28.000 mož vojaštva. Napoleon ga je imenoval zaradi tega za vojvodo d' Abrantès. Vojkoval se je potem na Španskem proti Wellingtonu, l. 1809. proti Avstriji in šel l. 1812. v vojno proti Rusiji. V vojni na Španskem je bil ustreljen v obraz in od tistega časa je uprav strašno izgledal. V vojni proti Rusiji se je pokazalo, da ga je začel zapuščati spomin, in vsled tega mu Napoleon ni hotel več poveriti armade, nego ga je poslal v Ilirijo kot generalnega guvernerja.

Junot je ostal v Ljubljani samo nekaj dni, potem pa je odpotoval v Trst. Nadomestoval ga je general Dauthouars, ki je imel toliko težje stališče, ker je bil generalni intendant grof Chabrol vsled razburjenja zadnjega časa tako obolen, da ni mogel opravljati svoje službe. Francoski funkcionarji so imeli toliko več skrbi, ker v Iliriji ni bilo skoro nič vojaštva, revolte pa so se čedalje pogostje pojavljale, ne samo na Kranjskem, nego tudi na Koroškem, v Dalmaciji in na Hrvaškem. Ko je bila Pruska 16. marca Napoleonu napovedala vojno, je prišel iz Pariza ukaz, da je vse ilirsko vojaštvo poslati na bojišče in je bilo določeno, da v potrebi pride na pomoč vojaštvo iz Benetk. Rusija in Pruska sta bili med tem zbrali veliko armado in zaprli francoskim posadkam v pruskih in poljskih trdnjavah vsak izhod. Černčev je prisilil Morandov oddelek, da je pri Lüneburgu kapituliral. Blücher je zasedel Draždane, Wittgenstein in York pa sta bila na potu v Berlin, kjer je stal italijanski podkralj Evgen s svojo armado.

Če se Avstrija ne pridruži Rusiji in Pruski, potem je Napoleonu zmagata zagotovljena, je menil Nodier, ko je s prijatelji sedel v Božičevi gostilni. — A kaj, ko nima konjenikov, je opomnil neki stari doslužen oficir. Kar je bilo konj v francoskih provincijah — skoro vsi so ostali na Ruskem. — Da, to je res, in to zna postati usodnega pomena. Brez konjenikov je zmaga skoro nemogoča.

Kar so moške ugrabili v Božičevi gostilni, se je pozneje izkazalo kot resnično. Napoleon je bil tekem meseca aprila spravil 120.000 mož na noge, med tem ko sta imeli Rusija in Pruska samo 90.000 mož — ali izvrstno konjenišvo. Dne 2. maja sta se spoprijeli armadi pri Lützen in Napoleon je zmagal. Rusi in Prusi so se morali umakniti proti Labi. Maršal Davaust je šel na sever in zavzel Hamburg, maršal Ney je šel proti Berlinu, Napoleon sam pa je sledil sovražnikom in zasedel Draždane. Na saksonskih tleh je Napoleon opetovano zmagal, ali svojih zmag ni mogel izkoristiti, ker ni imel primerne kaverije.

Dne 25. maja zvečer je prišel v Ljubljano kurir iz Trsta z naznanilom, da je generalni guverner maršal Junot zblaznel. Zda so si tudi Ljubljancem znali tolmačiti Junotovo čudno vedenje; bil je že tedaj umobolen, ko je prišel v Ljubljano. Kurirjevo sporočilo je naznanjalo, da je maršal Junot v zadnjem času že večkrat poskušil ustreliti samega sebe, a so to komaj prepričali, sedaj pa da ga je paraliza popolnoma prevzela.

General Dauthouars je odredil, da se blaznega maršala odpelje k sorodnikom na Francosko. To se je tudi zgodilo. Čez mesec dni se je izvedelo, da je Maršal Junot na gradu Montbard na Francoskem skočil z okna in se ubil.

(Dalje prihod.)

Slovensko liberalstvo.

Piše Dr. S.

Iz stare domovine.

Zdaj bodo klerikalci imeli oblast v kranjskem deželnem zboru. In to je storilo veliko paniko med slovenskimi liberalci. Avstrijska vlada je klerikalna, kolikor more biti. Poslala je na Kranjsko precej, ko se je zveza Nemcev s klerikalci prikazala, klerikalca za deželnega predsednika. Ljudsko učiteljstvo je zgolj v rokah vlade in deželnega odbora, oziroma deželnega šolskega sveta, katerega bodo v bodoče dobili s pomočjo kranjskih Nemcev klerikalci v roke. Ti reveži učitelji bodo zapuščali "tonečo ladijo" liberalcev. Naši trgovci se še bojijo farjev iz časa konsumov. Naši uradniki se bojijo, da bi jih duhovniki in njih plačani privrženci črnili pri vladi; avanzma je lahko pri zlodji, vsaj redko kak pošten posvetni pristaš Slovenec se zdaj naprej pride. Klerikalci imajo v svoji sredi nekaj iz liberalnega tabora k njim prestopivših ljudi, ki vse in najgrše stojijo, da kaj več podpore dobijo. Duhovnikom ni treba samim opraviti najgnusnejše opravila, za to jim služijo odpadniki. Seveda plačati morajo. Naš kmet da tudi v ta namen denar.

Ne tajimo, da je nekaj bojzani med liberalci za obstoj stranke in da je živo vrvenje prejšnjih let postalo mirnejše. Katoliki smo in tu se zopet spomnimo, da nismo od 17. stoletja naprej imeli mož voditeljev, učiteljev napredka, nabirateljev, stvariteljev bogatstev, stvariteljev večjega gospodarstva; nima moč trdnega kosterjaka; — ubogo agrarno ljudstvo smo. — Naš srednji stan je slaboten v rokodelstvu in industriji. Fabrika je sploh jemala moči rokodelcem, ali naši rokodelci niso imeli nikoli prave šole. So morali tuji priti. Zato tudi ni bilo do sedaj dosti industrije. Rokodelec je pa glavni meščan. — Slovensko liberalstvo se dalje ni brigalo za to, da iz gospodarstva in vsega socialnega, duševnega življenja klijie neko drugo, kapitalistični dobi protivno gospodarstvo in naziranje, prezrlo je, da prehajamo v socialistično dobo in zgubilo je ožjo zvezo z maso industrijnega delavstva, z rokodelci in z razvitejšo mladino. Dosti modernega naziranja in socialističnega stremjenja sicer v naši mladini ni, — nekaj malega, kar ga je dala Marykova šola v Pragi, — ali nekaj imamo industrije na Kranjskem, velike premožokepe imamo, delavec teh podjetij je socialista, mora

biti. Naš rokodelec komaj izhaja. Isti išče tudi kako varnejše mesto. Liberalci so se vse preveč zanašali na trgovstvo in uradništvo. Katoliški duhovnik je v Evropi pogledal mase in je hotel delavstvo fabrik in rokodelce na se navezati s krščanskim socializmom. Ta socializem je nek srednjeveški samostanski ričet za uboge. In tako so postali tudi slovenski duhovniki krščanski socialisti. Ali najbližje slovenskemu liberalizmu bi bila socialna demokracija. Tej je bilo biti prijaznim, s to je bilo iskati zveze, makar, da se zgubi nekaj boječih uradnikov. Masa je podlaga vsega narodovega življenja. Kmet je treba voditi v zadruge proizvajalcev in potem v proizvajalno zadruge; rokodelcu je kazati pot v združeno gospodarstvo in socialno demokracijo ter sprijazniti istega z delavcem fabrik in s kmetom.

Na Slovenskem je še malo pogovora za uspešen nastop socialističnih strank. Ni dosti industrije in boljši, kvalifikovani delavci so večinoma tuji. Ti se ne morejo lahko z drugimi delavci sporazumeti. In malo je izobraženih agitatorjev socialistov. Naši akademsko izobraženi posvetnjaki so še malo proučevali socialna vprašanja. Gmotnih sredstev manjka, da bi se razširjal nauk o kapitalističnem gospodarstvu ter o gospodarstvu, ki iz njega izhaja, poljudno po knjižicah, po socialističnem časopisu. Naši ljudje iz mase ne znajo brati. In boljši so na gorenjemštajerskem, Westfalu, v Ameriki. Kar se piše, se piše tako, kakor bi naši delavci že imeli Marksa v glavi. Izjemo delajo le "Naši zapiski". A škoda, da ne izhajajo vsaj enkrat v tednu.

Tako je zdaj stanje liberalcev v

stari domovini. Klerikalci nosijo po konci glave; zdaj so gotovi, da zavladajo s pomočjo Nemcev v kranjskem deželnem zboru. Zdaj bodo naši Jeremiji zopet duhovnike zrotevali in jokaje prosili, naj bodo složni. Morebiti zvedo zdaj, da jok ni ni vreden v vprašanih bojnih strank, da je vse dobro, kar pomaga priti do nadvlade, do večje moči ter da so se duhovniki hlinili, ko so se prej meje zvezo liberalcev z nemškimi veleposestniki zgražali nad to narodnosti pogubno zvezo. (Nadalje sledi.)

Nova znanstvena stroka.

Nedavno tega je neka New Yorkska zavarovalnica napovedala, da družba vbodoče ne sprejema več zavarovanj proti vlomom. Kot vzrok svoji objavljeni odločitvi navaja:

"V New Yorku zrastle je nova generacija vlomilcev, ki svojo obrt izvršuje popolnoma strokovno, tako rekoč po "znanstvenih principih". V prejšnjih časih — se dalje glasi — prišel je vlomilec v trgovino, vzel kar mu je bilo pri roki, poiskal takoi kupca, spremenil ukradene reči v denar ter se šel zabavati, predno ga je še policija zasledila. To je bil prejšnji tip vlomilcev. Ta rod sedaj izumira. Na njegovo mesto pa stopa, drug zarod, ki smatra vlomstvo kot "obr". Dela si načrt dneve in dneve poprej, poizveduje o svojem plenu, ki ga hoče odnesti, ogleda si, ako možno, natančno kraj in prostor svojega "delovanja", ima morda enega ali dva pomagaca, od katerih se eden pusti ravno pred določenim časom od službojočega policista radi pijanosti aretirati, — ter si potem z nenavadno spretnostjo, s strokovnim očesom izbere ravno najbolj drago-

cene stvari, najsi bodo že ali dijamanti, zlatina in srebrena, svila, ali pa druge take reči, ki imajo večjo vrednost. Svojega plena tak strokovnjak ne skuša takoj prodati, marveč ga začasno spravi ali doma ali na kakem drugem varnem prostoru. Lepotičje razkosa, zlato in srebro raztopi in dragoceno kamne proda v daljnih mestih.

Vlomilec sedajnosti živi kot soliden družinski oče, njegova družina mnogokrat ne ve, kakšno obrt izvršuje nje reditelj. Prej je šel vlomilec v klet, kjer so se zbirali hudodelci in drugi taki tiči, ki se belega dne bojijo, kjer ga je mogla policija takoj zgrabiti, če ga je hotela; dandanašnji pa se izogiblje občevarju svojih stanovskih tovarišev, marveč je ud kakega kluba, zlasti političnega; kajti ako bi kedaj prišel slučajno v nasprotje s policijo, pozove svoje politične prijatelje, ki o njegovem dobrem glasu pričujejo. On ne izvršuje svojega posla tja v en dan, temveč preračuni pri vsakokratnem "podjetju" s precejšno gotovostjo večji dobiček; tudi varčen je, v pravnih stvareh podkovan in zna dobro uporabiti postave, kadar ravno potreba nanese. Plen je pri posameznih tatvinah dandanes večji ko prej, le redkokdaj se dobe ukradene stvari nazaj, — in tako zavarovalnici ne preostaja drugega kakor hočeš nočeš plačati. Naša družba je v zadnjih letih pri zavarovanju proti vlomom imela zgubo in morala iz svojega doplačati primanjkljaj. Vsled tega se je po vsestranskem temeljitom preudarku in proučitvi položaja odločila, da opusti vbodoče to polje zavarovanja."

Listu v podporo:

Frank Hrvatini

\$0.25

..ODRGE..

Vsakomur se lahko pripeti, da mora trpeti na odrgeh, bodisi da pade ali se kako drugače ponesreči. Odrga, ki se včasih spremeni v skelečo rano, izvinjenje, opekline, oteklino, katere povzroči nevarnost, protin ali ponesrečenje. Vse te bolečine se najhitreje najnajtežje odstranijo z obkladki namočenimi v

SEVEROV
Olje sv. Gotharda.

Cena 50c.

"Trpela sem na odrgnjenem clenku. Rabila sem razna zdravila pa ni bilo pomoči dokler nisem začela rabiti Severovega Olja sv. Gotharda, ki mi je rano v kratkem času zacelilo in ozdravilo členk popolnoma."

Mary Chramosta, Iron River, Wis.

Razburjenje

Možje in žene, ki so izgubili zmernost se prav hitro razdražijo in potem morajo trpeti na nervoznosti.

SEVEROV
NERVOTON

je lek, ki odstrani vse nered in druge napake živcev. Cena \$1.00

Suhotni ljudje

potrebujejo kako dobro toniko, do se malo opomorejo in očebelijo. Suhotni ljudje navadno trpe na neprebavnosti, če pa začnejo rabiti

SEVEROV
ŽELOČNI
GREČEC

dobi zdrav okus, se odebele, utrdijo in njih moč se čudežno povrne. Cena 50c in \$1

Zabasanost.

Veliko mož in žen trpi brez potrebe natej neroduosti. Primeri se tudi da včasih morajo šolski otroci trpeti na tem neredu, in kose ta ukoreninjenega ni prav lahko odstraniti.

SEVEROVO ŽIV.
LJENSKI BALZAM

zdravi vse nered; daje slabim moč in starim podaljša življenje. Cena 75c

Dovtip.

Ljudje, ki znajo družbo zabavati z raznim dostipi, so povsod zelo priljubljeni. Ako pa taki ljudje izgubijo svojo šegavost ni svoj humor ter postanejo otožni, ni boljšega sredstva zoper to, ne da začnejo rabiti

Severov prašek zoper glavobol in nevarljigo,

ki očisti mozgane in ozdravi glavobol. Cena 25c

V vseh prodajalnah. -:- Zdravniški svet prost.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Socijalna razmatranja.

XIII.

Splošna volilna pravica in socijalizem.

V Avstriji bje se neizprosno boj za volilno pravico in zlasti sta si na Slovenskem liberalna in klerikalna stranka v laseh radi iste. Ker bo morebiti zanimalo tudi ameriškansko slovensko delavstvo mnenje o splošni volilni pravici iz vrst socijalistov, prinašamo v izveščju oni del razprav o ženski volilni pravici, ki jih priobčuje sodrug Karlo Kautsky v "Leipziger Volkszeitung", kateri vobče govori o splošni volilni pravici za delavski stan.

Volilna pravica ima za proletarijat ves drug pomen kakor za buržoazijo. Slednja se je poslužuje kot sredstvo za politično izkoriščevanje nižjih slojev prebivalstva, da jim isto pomaga v parlamentu doseči večino in politično moč. Najsi bodo nasprotja med posameznimi meščanskimi strankami še tako velika, nobena se ne dotakne temeljnih stebrov današnje meščanske družbe.

Drugačno pa je razmerje med socijalno stranko na eni strani in meščanskimi strankami na drugi strani. Proletarijat ne more priti do moči, do vlade, dokler ne napravi konca sedajnemu razrednemu gospodarstvu. Socijalizem ne doseže prej politične moči, dokler ne ustvari razmer, ki bodo buržoazijo za vselej ugonobile in jo nemogočo napravile. Z odpravo meščanskih strank izgine sam ob sebi tudi parlamentarizem v meščanskem smislu.

Ali se morda misli, da se bo kakšna meščanska vlada v takih razmerah ravnotako radovoljno umaknila socijalistični večini med volilci in v parlamentu, kakor se dandanes umikajo v konstitucionalnih državah liberalna ministerstva konservativnim in konservativna zopet liberalnim ministerstvom? Ali nam ni marveč pričakovati, da bo meščanska vlada v sporazumu z vsemi meščanskimi strankami poskušala poprej povzročiti državni polom in stem proletarijat za vedno potisniti v kot?

Slep mora biti, ki ne vidi temeljnega razločka med proletarijatom in buržoazijo, in ki je v naivnem mnenju, da bo prišel proletarijat samo z glasovnico do politične moči. Kako se bo ta boj razvijal, ne vemo; bržkone se bo v vsaki državi na drug način bojevalo, in pri tem nikakor ni treba uporabljati sile. Ako bodo meščanska vlada nehalo podpirati njene stebre, razpade ista sama od sebe ali pa se prostovoljno odpove. Parlamentarizmu, glasovnici, pripade morda važna uloga, toda ves proces vršiti se bo mogel le s korenito spremembo razmer izven parlamenta.

Parlamentarizem in glasovalna pravica nimata torej v dosego politične moči takega, odločilnega pomena, kakor za buržoazijo. Parlamentarizem in splošna volilna pravica zasedaj pri proletarijatu ne prideta toliko v postev kot sredstvo v dosego politične moči, temveč v prvi vrsti kot sredstvo, pripravljati na ta dogodek delavstvo, državo in družbo. Gre se za to, da razdružimo proletarijat od meščanskih strank, ga osamosvojimo v delavskih organizacijah, mu razjasnimo bistvo in pomen meščanstva, njega razvoj in historične naloge, — in da mu končno vdahnemo pogum in samozavest ter pokažemo pot v prihodnost.

Vse to pa se ne more v popolni obliki zgoditi brez splošne volilne pravice, — in ne manj važna je jednaka, direktna in tajna volilna pravica. Tudi ta ne pride zasedaj kot sredstvo v dosego politične oblasti v postev, marveč kot nekako merilo za moč, števil in rast proletarijata, — kot sredstvo, da se poveča moč in navdušenje proletarstva povodom volilnih zmag in da se nasprotnike v danih razmerah prisili do koncesij.

Vsi ti uplivi splošne volilne pravice in udeležba socijalističnih strank pri parlamentarizmu so meščanskim strankam silno neprijetni.

In ravno radi tega moramo se mi toliko bolj potegovati za enako, direktno in tajno volilno pravico. O pomenu glasovnice in parlamenta za politično moč proletarijata smo lahko različnih mnenj; poti, po katerih pridemo do zaželenega cilja, so razni, kakoršne nam pač dane razmere za primernejše kažejo. Na drugi strani pa je upliv splošne volilne pravice na politično moč v sedajšnjih državah prav različen. Včasih so imele od njih korist konservativne in reakcijske stranke, včasih liberalne. V vsakem slučaju pa je najvažnejše: politična organizacija, pouk in izobrazba, ojačba in vspeh vzbujanje proletarijata, socijalne reforme, priznanje moči in politične zavednosti ter duševna premoč socijalističnih strank v vedno širših slojih prebivalstva.

In ravno iz tega razloga mora se naša stranka vedno in povsod postaviti kar najodločnejše za splošno in enako volilno pravico kot za predpogoj obstanka delavskega stanu.

XIV.

Pogled v bodočnost.

Teško je govoriti o prihodnosti, ker stem mnogokrat pridemo na glas krivega preroka. Toda mi napredno misleči delavci in socijalisti smo že navajeni in ves razvoj nas potrjuje v mnenju, da bo bodočnost lepša ko sedajnost. Naše zaupanje v delavstvo in njegovo bodočnost je tako veliko, da ne moremo na kaj drugega misliti, ko na uspeh. Pri tem pa niti ne mislimo na dolgotrajne boje, ki jih bo treba še dobojevati. Toda pri revolucijsko navdahnjenih in prosvitljenih delavcih boji ne pridejo v poštev; smatramo jih kot neizogibne; ti so nam pot in sredstvo do gotove zmage in še celo pogoj napredku.

Raditega gledamo zaupno v bodočnost, ki je naša, delavska. Našega napredovanja ne ovira ali zadržuje niti vedno tesnejše združevanje naših delodajalcev, niti izdajice iz naših vrst, niti nasprotne moči, niti nezavednost enega dela naših udov. Kajti tudi to tvori en del boja po svobodi stremečega proletarijata.

Mi stem računamo, ker spoznamo, da ni drugače, da leži to v naravi razvoja. Kdor spada v vrsto izkoriščevalcev, je umljivo, da bo zastopal svoje stanovske koristi. Kdor pa sam spada k delavstvu in se ga od nasprotne strani izkorišča, a vendar postane izdajica, tega lahko pomilujemo, a oprostiti mu ne moremo.

Črni oblaki dodajo se nad našo organizacijo, blisk in grom oznanjuje nam pomenljiv in neizogiben boj z reakcionarstvom. Zato nam je treba biti na straži, nabrusiti meče in pripraviti drugo orožje za uspešen boj. Ako smo složni, vsi za enega, eden za vse, — zmagati ne izostane. Mi smo zvesti napredku in boriti se hočemo za napredek. Naša dolžnost je to.

Glejmo torej veselo in brezskrbno v bodočnost, stopimo brez strahu na pozorišče socijalnega in gosoodarskega boja ter pomagajmo zidati zgradbo vsečloveškega bratovstva!

Mr. Roosevelt in Panamski prekop.

Neka jako interesantna in presenetljiva izjava predsednika Roosevelta nam sili danes pero pod roko, in ta je: Predsednik Roosevelt se je izjavil, da bode kopal panamski prekop z importiranim delavstvom — skabi, t. j. z importiranimi kitajci.

Ta izjava je pribita resnica — tako resnična, da se za tozadevne informacije ne moremo več na nobeno višjo oblast obrniti. Po dolgotrajnem intervju z svojim zetom Longworthom, je predsednik odbil vse pravične pritožbe ameriškega delavstva in se samovoljno izrekel, da bode prekop kopali Mongolci.

Prva posledica tega je, da je to velevažno delo prišlo v roke grabežljivim podjetnikom. Ako bi vlada kopal prekop pod zvedenci iz West Point, kot prvotno nameravano, in da bi pri tem svoje delavce pošteno plačala, bil bi vsak ameriški državljani brezdvomno zadovoljen. Toda

tu bi ne bilo nobenega dobčka za vlado, in da zadovoljijo svoje vsestranske "prijatelje", ter jih kolikor možno razveselijo, oddali so delo raznim podjetnikom, a pod tem prokletim sistemom plačali bodo delavce kolikor najnižje mogoče, a vlada pa bode plačala kar največ mogoče. Razlika je le ta, da si bodo pridobili podjetniki velikanška premoženja ljudstva.

To je torej vzrok, na katerega podlagi se bode importiralo 2500 Mongolcev kot začetek. Od tod prihaja tudi uprašje, katerega niti predsednik Roosevelt ne pojmi.

Prekop se bode tudi delal na teritoriju Zdr. držav, in je potemtakem del Zdr. držav. Tamošnje podnebeje je nezdravo. Resnica je tudi, da tamošnji delavci iz Jamaike niso popolnoma zanesljivi. Resnica pa je tudi, da se je s temi delavci postavilo gorje kot z živino. Plačevalo se jim je po 80c. in še nižje na dan, a delati pa so morali po 12—14 in celo po 16 ur na dan. — To je kultura, vrag jim naj bode zanesljiv!

Rooseveltova in njegovega zeta Longwortha nakana je, uzakoniti njihju namen glede importiranja mongolskih sužnjev iz Kitajske na "Wholesale", da tam ti reveži ali poginejo ali pa žive, kakor hočejo. Da bo temu tako, razvidimo iz tega, da bode prejemali le toliko plače, kolikor bo neobhodno potrebno za preživljenje. Podjetniki pa si bodo polnili svoje žepce; a tudi oni, ki te moderne sužnje lovijo in jih prodajajo, ne bodo odšli praznih rok.

"Belopoltni delavci niso za delo pri Panamskem prekopu radi nezdravega podnebeja, slabe pitne vode in brezštevila strupenih komarjev." — Tako se skušajo merodajni faktorji opravičiti napram organiziranemu delavstvu! Jako pametno! — Kaj pa g. Shonts, Rooseveltov prijatelj, vodja prekopa? — On gre tje s celo vrsto strežajev, kakor kak turški paša; on bode tudi tam stanoval, ne da bi se ga mrzlica prijetla! In zakaj? Zato, ker bode on dobival čisto vodo za svojo rabo, zdravo hrano in postelj z ograjo, kamor komarji ne morejo! — Porkleti humbug!

Ali je denarja v deželi samo za požrešne parasite, ni-li dežela dovolj bogata, da dá tudi delavstvu čisto vodo, zdravo hrano in postelj? Ni-li resnica, da bode poginilo pri kopanju tega prekopa na tisoče in tisoče delavstva radi nemarnosti vlade in požrešnosti nekaterih posameznikov? Ali plačuje ameriški državljani davke le za te lenuhe? Predsedniku se je dovolila ogromna svota denarja za lahkomišelnost, potrate, brez vednosti ljudstva; kongres, v katerim sedijo "ljudski zastopniki", mu je dovolil to; a da bi se kaj storilo za delavstvo v zdravstvenem kakor v drugim oziru, na to še misliti ni!

Ljudstvo Zdr. držav se je obsoluto izreklo proti importiranju mongolskih delavcev; in če mislijo prijateljsko do kitajskega naroda, ni rečeno stem, da jih bodo importirali za svoja dela, in tudi Mr. Roosevelt bode prišel od tega, da ameriško ljudstvo ne mara Mongolcev na svojem ozemlju, brez ozira kaj Mr. Roosevelt in njegov zet mislita o tem, in ako se Mr. Roosevelt o tej važni zadevi ne more poudčiti v prihodnjih tednih, poudčil se bode v prihodnjih mesecih. Mi pač sodimo, ker drugače ne more biti, da bode Mr. Roosevelt v kratki bodočnosti prisiljen izreči, da Kitajci ne bodo delali za našo vlado pri prekopu panamskega prekopa.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravilo starih vse po zmerno nizkih cenah

CHICAGO, ILL.

Največja slovanska tvrdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Se priporoča vsem slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakterih potrebščin. Izdelek je najfinji in najkusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Pišite v svojem jeziku po vzorce ali vzorčno knjižico.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost ni okusni izdelek naročenih potrebščin.

Slovenec in bratom Hrvatoma v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu posebnopav v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico nižjana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in todokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamičkov, klobukov, letne spodnje obleke itd. Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

"Glas Svobode"
[THE VOICE OF LIBERTY]
WEEKLY
Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.
Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement.
"Glas Svobode" izide vsaki petek
na velja za AMERIKO:
za celo leto\$1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo letokron 10
za pol letakron 5
Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

Naslov za dopise in pošiljatve je
'Glas Svobode'
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Calumet, Mich., 1. sept. 1906.
"Svaka sila do vremena" — pravi
pošten hrvatski rek. Takisto smo
rekli tudi mi kalumetski Slovenci,
ko smo dan za dnevom gledali groz-
ne lumparije, izvirajoče v "kranj-
skem bordel", kjer dominira naš
velevredni reverende Luka Klop-
čič. Ta nevretna duhovna posoda,
propalica, kateri ni vreden, da se
dotakne cerkvenega zidu, kamo-li
Najsvetejšega pred oltarjem, — je
s svojimi ostudnimi orgijami zabre-
del že tako daleč, da drugzega ne za-
služi, kakor javno ožigosanje pred
vsem slovenskim svetom.

Calumetčani smo dolgo prikrivali
Tvoje "delikatese", Luka; dolgo in
predolgo. Toda zdaj ni milosti več;
v popolni nagoti naj Te ogleda vsa-
kdo, ki Te še ne pozna.

Ko bi danes papež preklical cel-
bat in dovolil duhovnikom ženitev,
bilo bi jako slabo za našega Lukca.
Revež bi bil v velikanski stiski, ka-
tero izmed svojih ljubic bi osrečil,
ko jih ima pa toliko, kakor jež bo-
dice. No, ne motimo se, ako mislimo,
da bi se odločil za Šulkovo Mary,
katerej daje pred vsemi prednost.
To Mariče, propadla žensčina, ka-
tera je že zdavna zaslužila, da kon-
ča kje v kakem razupitem bordel,
je že blizu dve leti priležnica Rev.
Klopčiča. Nasukati in nase prikle-
niti je znala reveža tako, da je zdaj
on popolnoma v njeni oblasti in
caplja za njo, kakor lačen pišček,
če se mu kaže skorjica kruha. Ista
Mary Šulek, katero je nekoč Hrvat-
ski župnik Rev. Polić spodil iz cer-
kve z besedami: "Nečistnica, v moji
cerkvi ni za te prostora!" — ista
Mary Šulek, za katero že angleški
otroci upijejo: "Hallo, Mrs. Klop-
čič!" ali "Look at priest's girl!" —
ista Mary Šulek, katera spremlja
Luko na piknikih in ga vpričo vsa-
cega farana ogovarja s familijar-
nim: "Ti Luka" — isto Mariče
Šulkovo niso sedaj hlače v sloven-
skem farovžu! Navadno pride tja
vsak dan, seveda najraje zvečer, na-
kar se z Luko zakleneva v sobo in
kramljata ter... do enajste ure,
včas h tudi čez-polnoč. Kadar se pa
Luki zdi, da je v okolici kaj sumlji-
vega, tedaj gre on k njej — namreč
k Šulkovi — tja na 6. cesto, kjer ji
je on najel sobo in kupil pohištvo
(za Vaš denar, slovenski farani!)
ter se tam po svoje zabavata.

Prav pogosto se pripeti, da Mari-
če potrebuje obleko, klobuk itd. Te-
daj nastopijo bržke ure za našega
Luko! Mariče pride v farovž in za-
čne: "Luka, jaz rabim denar!" —
"Nimam ga!" — se navadno odre-
že Luka. Toda stem je ne odpravi.
Njegova intimna prijateljica ve,
kje ima popče tisti predaleček, in
brez vsakega nadaljnjega uprašanja
ga odpre ter vzame bodisi petak ali
desetak, kar je; če pa slučajno ni
"Casha", tedaj mora Klopčič hetro
napisati ček, in ona odide zmago-
slavno v banko! — Tako se vrste
dnevi...

Ni dolgo tega, kar je bilo Mari-
če "obolelo". Nekateri, ki so jo
bolje poznali, so pravili, da je krče-
vito javkala v postelji, ob kateri sta
slovenca zdravnik in Klopčič. Drug
ni smel blizu. — Od tistikrat pa ve-
mo, da razume naš reverendissimus
več poklicev, ne samo duhovskega!
Razume se tudi na posel, ki gna-

vadno opravlja — babica! — No,
Mariče je zopet kmalu ozdravilo,
in Luka ji je za nagrado, ker se je
tako dobro "obnesla", kupil zlato
uro. Priležnica je bila daru tako
vesela, da se je spozabila in vpričo
več oseb pohvalila, "kako so jo na-
gradili gospud". Sicer se pa Mari-
če večkrat spozabi in drugam po-
ve več, kakor je Klopčiču ljub.

Da bode venec Klopčičevih pik-
kanterij bolj popoln, naj povem še,
kako so ta "vsestransko delavni"
gaspud lansko leto hudiča izganjali
v Manistique Mich. Lansko leto je
torej bilo, ko je nekega lepega dne
Klopčiča naenkrat zmanjkalo v Ca-
lumetu. Dobri farani so bili v skr-
beh; vse je popraševalo po njem.
Kar jo pogruntajo nekatere brum-
ne ženiče, da so šli gaspud v Mani-
stique, kjer v neki krščanski hiši
straši hudič! Da pa bode hudič po-
kazal pete, za to je treba mladega
in nedolžnega gaspuda, kakoršen
je na pr. naš Klopčič, ki ga zamore
"panati". — No, ta švindelnik ob-
veljal povsod. Ljudje, kateri niso
udarjeni s slepoto, so takoj tudi po-
gruntali, da tisti "hudič" ni v Mani-
stique, ampak v — Chicagi, in da
je Klopčič "izgnal" ne samo jedne-
ga, temveč kar dva hudiča v neki
Chicaški bolnici! Tam je namreč
rev. Luka dobil — dva potomca! —
V resnici, to je bil dosti velik hu-
dič!

Za danes dovolj. Klopčič naj pa
ne misli, da je to vse, kar vemo.
Najlepše še pride!

Eden v imenu mnogih.

Chicago, dne 1. sept. 1906.

Gospoda okrog "Proletarca", na
vse osebne napade v zadnji številki
tega lista in na vse tam nakopičene
gorostasne laži zaslužite nekaj od-
govora.

Nace Žemberger očita v svojem
dopisu iz Glencoe g. Kondi, da ne
zna pravilne slovenščine. — Nace,
Nace! Vsakdo ve, da se niti do-
stojno podpisati ne znaš, kaj še le
kaj drugega pravilno pisati! Radi
bi videli Tvoj rokopis. — Toda to
je postransko in manj važno. Mi
ti tega ne zamerimo, ker vemo, da
nismo vsi jednako zmogni sloven-
ske slovniice in pravopisja.

V svojem dopisu povzdiguješ g.
Zavrtnika ali vsaj hočeš ga po-
vzdigniti do one višine, na kakor-
šni stoji kot socialista Evgen V.
Debs, — a pozabil si povedati, da
je ta "navdušen" in "prepričan" *socialist*
govoril pred nekaj leti v
Clevelandu, O., za bore \$3 republi-
kanski govor!

Nace, ne bo šlo!

G. Zavrtnik, mi smo Vas že ne-
šetokrat napadli in Vas pozivali,
da nam odgovorite na stavljena u-
prašanja. A za vse to ste gluhi ali
pa zavijate po ligurjansko stvari
tako, kakor Vam bolj prav hodi.
Toda takšno varanje javnega mne-
nja Vam ne bo mnogo hasnilo in
Vaše slave bo kmalu konec. Kajti
kmalu bo ljudstvo spoznalo Vaše
demagogstvo. Saj so še celo dr. Su-
steršičevo navdušenje za socializ-
em in narodnost razkrinkali! In ta
dr. Susteršič je gotovo toliko če ne
bolj prefrigan kot ste Vi! Prever-
jeni smo torej, da bodo tudi tuka-
jni sodrugi skoro imeli priliko ob-
čudovati Vaš "pristni" socializem,
in Vam brezdvomno ne bodo šli na
Vaše limanice! Vsi razsodnejši itak
že vedo, kam pes taco moli!

Mi hočemo popolnoma nepri-
stransko vso stvar razložiti, in jav-
nost naj potem sodi, kedo je lažnik.

Resnica je, da je šel sodr. Kon-
da k tajniku izvrševalnega odbora
socialne stranke, potem ko je v
"Chicago Socialist" čital ono zsi-
ljeno resolucijo. Tajnika pa ni do-
bil, in torej se tudi ni mogel pred
njim ali pred kom drugim jokati in
tožiti, kakor hoče g. Zavrtnik jav-
nosti natveziti. — Kedo je lažnik?
Laž je zopet, da je Konda blatił
ljudi okrog "Proletarca" pred taj-
nikom.

Gospoda, proklete se motite, ako
mišlite, da se bode sodr. Konda
pred Vami zagovarjal! Vaših pri-
tožb bi socialna stranka pravza-
prav še sprejeti ne smela; kajti Vi
niste ali vsaj takrat niste bili "affi-
liated" s stranko. Pritožba oziroma
resolucija v "Chicago Socialist" z
dne 14. julija t. l. je torej *popolno-
ma usiljena*.

Zavrtnik, uprašamo Vas, koliko
delnic imate pri "Appeal to Reason"
v "Caldwall Socialist" in drugih
socialnih časopisih? — Ko bi bi-
Konda tako neumen in Vam polo-
vico lastnine "Glas Svobode" od-
stopil, to bi bilo *socialistično*, kaj
ne da?

Socialna stranka in Vaš klub sta
dve različni stvari, — to smo trdili
in bomo trdili; nikoli pa nismo
trdili, da socialna stranka ni orga-
nizacija. *Vaša organizacija* ni soci-
jalna stranka. Vi podpirate *samo*
sebe, in ne stranke. Zdi se nam, da
Vaša *prikrita vladohlepnost* in na-
dutost ne kažeta nič kaj na dejstvo,
da bi bili napojeni s pristnim soci-
jalnim duhom ter v zvezi s social-
no stranko!

Iz Vaših besed se da neovržno
sklepati, kako se Vam sline cedē
po S. N. P. Jednoti. To bi bila kost
za Vas, ki bi se dala jako dobro obi-
rati!

Ne boš, Jaka! —

Otročje-smešna je tudi bahari-
ja, da dobivate od socialne stranke
mesečna poročila o sejah itd. Če se
Vam to tolikanj važno zdi, pridite
v pisarno "Gl. Sv." in tam najdete
vse polno takih poročil.

Vi uporabljate vsako malenkost,
da sebe na površje spravite, druge
pa bagatelizujete. "Samo da bo
šlo..." Toda Vaši nameni so pre-
več prozorni, da jih tudi slepci spre-
gledajo!

Bojujte se kot pošten častnik in
ne zavijajte stvari po jezuitsko!

Čemu tako previdno pišete o Fe-
renčaku in nekih naročnikih? Na-
dan s to zadevo! Mi hočemo vedeti
in tudi čitati prekle o oni *grozni*
zmoti!

Na socialne piknike gre lahko
vsakdo, in tudi nekaj Slovencev je
šlo v Milwaukee. Kako so se pa
tam vedli, pa naj svedoči sledeči
dopis, katerega sicer nismo ob času
priobčili, ker nismo imeli dovolj
energijske (!), vendar pa smo ga iz
previdnosti dobro shranili. Evo ga:

"Bum, bum, bum!"
tako je pokalo na dan 4. julija t. l.
po vseh kotih Zdr. držav, sosebno
pa pri nas v Milwaukee.

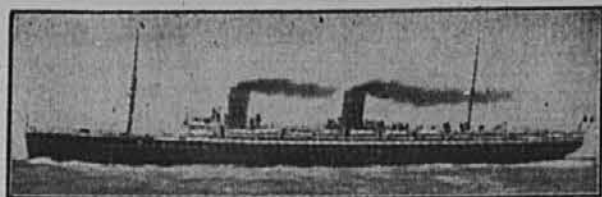
Da, tega dne so nas blagovolili
obiskati nekateri Chicaški figovci.
Voditelj bil jim je naš trebušast
Janža. Obiskali so nekatere javne
lokalne, med temi tudi naša dva kom-
panista Budna-Wokač. Klopotali in
razgrajali so kakor kakšni "pir-
štenpintarji". Budni so predbac-
vali, da ni socialist, ker dela za

Dalje na 8. strani.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska proga

Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence30.000 ton. La Lorraine22.000 ton.
La Savoie22.000 ton. La Touraine15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih
družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 216—17. cesta, St. Louis, Missouri.

POZOR!

POZOR!

SLOVENC!

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka
Frank Bernik, ki je otvoril hotel na
44 Sherman Ave. pri La Salle postaji.

—ZAPOMINITE SI!—

"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba!...

FRANK BERNIK, lastnik.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri
NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

BRATJE DELAVCI!

Cene delnicam so vedno višje.

Našega novega parobrodnege društva parobrod "Brooklyn", je v evropskih vodah pokazal krasno
prosperiteto. Z redno plovitbo je družba pričela v začetku meseca oktobra p. l. Radi tega so
tudi cene delnicam poskočile. Še je čas, da si vsaki delavec lahko prikrbi delnice in tako postane sotrud-
nik tega ogromnega podjetja. Ne odlašajte! Kupite kolikor morate delnic, dokler so še po \$6.00

FRANK ZOTTI & CO.

Na zahtevo dajemo vsakomur pojasnila.

Ta kupon izrežite, napišite in ga pošljite z denarjem na spodaj omenjeni naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.
(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že
\$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$6.00
komad, in Vam prigrbno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj
povedano svrhu, in delnice mi prej ko mogoče dopošljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrne-
te v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

DRUŠTVENI IMENIK.

Glasom sklepa 2. glavnega zbora S. N. P. J. v Chicago, Ill., priobčiti se ima v Jednotnem glasilu enkrat na mesec imenik vseh društev in njih uradnikov t. j. naslov predsednika, tajnika in zastopnika.

"Slavija" št. 1. v Chicago, Ill., Fr. Klobučar, pred., 9617 Ewing ave., John Duiler, taj., 12 W. 25th St., Frank Mladic, zast., 587 S. Centre ave. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Triglav" št. 2 v La Salle, Ill. Karol Strohen, pred., 1026 1st St., Ivan Vogrič, taj., 1026 1st St., Alojz Kramaršič, zast., 1026 1st St. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa., Mike Strukelj, pred., 912 Chestnut St. Felika Volčko, taj., 912 Chestnut St., Mihael Pečjak, zast., 819 Chestnut St. Mesečna seja, zadnjo nedeljo v mesecu.

"Bratstvo" št. 4 v Steel, O., Ignacij Ziemberger, pred., box 12 Glencoe, O., Ivan Kravanja, taj., box 101 Glencoe, O., Josip Dernaš, zast., box 3 Steel, O. Mesečna seja, 1. nedeljo v mesecu.

"Naprej" št. 5 v Cleveland, O., Fr. Černe, pred., 1108 Hamilton St., Jos. Kalan, taj., 4126 St. Clair ave., Anton Bobek, zast., 6104 St. Clair ave. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu ob 10 uri dopoldne v Krausovi dvorani.

"Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa., J. Lesjak, pred., box 137 Morgan, Pa., Fr. Drmota, taj., box 96 Morgan, Pa., Leo Werdinek, zast., box 306 Bridgeville, Pa. Mesečna seja, 1. nedeljo v mesecu.

"Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa., Lorenz Sturm, pred., Jacob Jelas, taj., box 176, Val. Rednak, zast., box 462. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Delavec" št. 8 v So. Chicago, Ill., J. Tisol, pr., 9002 Strand St., A. Audin, taj., 9200 So. Chicago ave., Michael Milaković, zast., 9650 ave. N. Mesečne seje, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans., Anton Rupar, pred., box 65, Iv. Žager, taj., box 1, Frank Papeš, zast., box 33. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Trdnjava" št. 10 v Rock Springs, Wyo., Alojz Prošek, pred., J. Bertonec, taj., Fr. Čukale, zast. Društvena boxa je 326. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash., Matija Dergane, pred., Ivan Šikonija, taj., Anton Voneina, zast. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Edinost" št. 12 v Murray, Utah, Ivan R. Grahek, pred., box 201, Jos. Rebolj, taj., box 53, Murray, Utah, Matija Kolar, zast., box 254 W. Jordan, Utah. Mesečne seje vsakega 15. v mesecu.

"Edinost" št. 13 v Wheeling Creek, O., Josip Straus, pred., Lansing, O., Josip Longar, taj., box 99 Lansing, O., Frank Spendal, zast., box 235 Bridgeport, O. Mesečne seje vsakega 4. nedeljo v mesecu.

"Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill., Ivan Zdešar, pred., 705 Market St., Alojz Švigelj, taj., 727 Market St. D. Lenassy, zast., 733 Market St. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash., Matija Poterpin, pred., Ciril Ermenc, taj., Anton Logar, zast. Mesečna seja, vsako 4. nedeljo v mesecu.

"Sloga" št. 16 v Milwaukee, Wis., Alojz Bergant, pred., 572 Reed St., Iv. Kalan, taj., 323 Oregon St., Fr. Matiz, zast., 323 Florida St. Mesečna seja, vsaki 1. petek v mesecu.

"Bled" št. 17 v So. Lorain, O., M. Vrbanek, pred., 672 10. ave., Alex. Seidnitzer, taj., 672 10. ave., Fr. Vevar,

zast., box 31. Mesečna seja, vsako 1. soboto v mesecu.

"Orel" št. 19 v W. Mineral, Kans., Louis Kovač, pred., P. Jurše, taj., box 357 W. Mineral, Kans., Ivan Kovač, zast., box 308. Mesečna seja, vsako 4. nedeljo v mesecu.

"Sokol" št. 20 v Ely, Minn., Josip Seliškar, pred., Martin Slebir, taj., Ivan Teran, zast. Mesečna seja vsako 1. nedeljo po 20. v mesecu.

"Orel" št. 21 Pueblo, Colo., Josip Samec, pred., Alojz Anžec, taj., Josip Mišica, zast. Naslov društva je 1207 S. Santa Fe Ave. Mesečna seja, 1. nedeljo v mesecu.

"Danica" št. 22 v Trimountain, Mich., Josip Mrvar, pred., Martin Bačar, taj., Josip Obratović, zast., box 78. Mesečna seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Edinost" št. 23 v Darragh, Pa., K. Mackoveč, pred., box 163 Herminie, Pa., Val. Urbas, taj., box 163 Herminie, Pa., Jos. Mohar, zast., box 293 Herminie, Pa. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Smarnica" št. 24 v Jenny Lind, Ark., A. Brisar, pred., box 45, J. Ustar, taj., box 212, Frank Dollar, zast., box 42. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Zora" št. 25 v Tercio Colo., Fr. Bajt, pred., box 137, Fr. Levar, taj., box 136, Ivan Adame, zast., box 140. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Bratje Svobode" št. 26 v Cumberland, Wyo., Ivan Schwartzkobl, pred., Ivan Medved, taj., Fr. Šare zast. — Društvena boxa W. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Celje" št. 27 v Frontenac, Kans., Matija Marn, pred., box 174, Iv. Černe, taj., box 285, Fr. Boldin, zast., box 181. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Novi Dom" št. 28 v Greenland, Mich., Matija Schneller, pred., box 203, Peter Geshell, taj., box 111, Jac. Brula, zast., box 42. Mesečna seja vsako 4. nedeljo v mesecu.

"Domovina" št. 29 v Thomas, W. Va., Jacob Luzar, pred., box 141, Ivan Gruden, taj., box 235, Ivan Mrhar, zast., box 42. Mesečna seja, vsako 4. nedeljo v mesecu.

"Popotnik" št. 30 v Weir City, Kans., Martin Stefanič, pred., R. R. No. 5 Pittsburg, Kans., Alojz Cirar, taj., box 188, Paul Obregar, zast., R. R. No. 1. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Dom" št. 31 v Sharon, Pa., Ivan Bečaj, pred., box 932, Josip Paulenič, taj., 18 Franklin St., Ivan Smole, zast., box 297 Girard, O. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Sava" št. 32 v Winter Quarters, Utah, Ivan Jukret, pred., box 39, L. Logar, taj., box 8, Anton Oman, zast., box 13. Mesečna seja, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Naš Dom" št. 33 v Ambridge, Pa., Frank Tomažič, pred., box 141, Frank Rosenberger, taj., box 169, Josip Pele, zast., box 538. Mesečna seja, vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

"France Prešern" št. 34 v Indianapolis, Ind., Josip Hvalica, pred., 727 Warman Ave., J. P. Falletich, taj., 723 Warman Ave., Anton Meseč, zast., 714 Holmes Ave. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Zvestoba" št. 35 v Chicopee, Kans., Alojz Ajdič, pred., Fr. Košic, taj., box 34, Ivan Lesjak, zast., box 85. Mesečna seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Zveza" št. 36 v Willock, Pa., Jos. Sinkovič, pred., Frank Miklave, taj., box 115, Tom. Fortuna, zast., box 207. Mesečna seja, vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Proletarec" št. 37 v Lowellville, O., Rudolf Miglič, taj., Fr. Bruder, zast., box 236. Mesečne seje, vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Ilirija" št. 38 v Kenosha, Wis., I. Šusteršič, pred., 23 N. Main St., Fr. Jelenec, taj., 354 Oak St., Ant. Šerjak, zast., 23 N. Main St. Mesečna seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Narodni Vitezi" št. 39 v Chicago, Ill., I. Jesih, pred., 469 W. 19. St., I. Fabian, taj., 669 W. 22. St., Fr. Rahovec, zast., 559 So. Centre ave. Mesečna seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Zvon" št. 40 v Durango, Colo., Mart. Verec, pred., box 427, Fr. Košir, taj., box 427, I. Sali, zast., box 427. Mesečna seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Slovenija" št. 41 v Irwin, Pa. No. 2. Mart. Volkar, pred., box 100; Ant.

Perušek, taj., box 100; Al. Franki, zast., box 100. Mesečna seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Večernica" št. 42 v Aldridge, Mont. Ivan Lesar, pred., box 68; Fr. Ile, taj., box 68; Jack Gornik, zast., box 105. Mesečna seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Aurora" št. 43 v Aurori, Minn. Ig. Retar, pred., Fr. Mustar, taj., Ig. Selan, zast. Društvena boxa 36. Mesečna seja vsako — nedeljo v mesecu.

"Danica" št. 44 v Conemaugh, Pa. Fr. Podboj, pred., box 305. Mart. Černetič, taj., box 16; Fr. Kos, box 149. Mesečna seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Zastopnike krajevnih društev se naprošuje, če se je pomota urinila pri imenih, številkah ali pri dnevu mesečnih sej, da blagovole naznaniti tajniku Jednote.

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Pozor!

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem rove

po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Slika predložuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. \$14.00

Te vrste ura stane le \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

POROČNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka podoba je lepo in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečanje manjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst* kabinetnih slik, pri fotografu

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul.
V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITO.

LEPI, VELIKI IN NOVI
PARNIKI NA DVA VIJAKA
"CARPATHIA" 13,600 ton.
"SLAVONIA" 10,600 ton.
"PANNONIA" 10,000 ton.
"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo
NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navdila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!
F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Se prodaja povsod.
Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

—gostilničar—

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.

Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografični atelije

mej Slovenci dobro znani. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.

1841 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarto).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin

Pošne pristojbine
se zvišajo v Avstriji in sicer šele po novem letu.

Vilharjev spomenik.

Notranjska metropola, Postojna, je dobila nov okras. V nedeljo dne 12. avgusta t. l. odkrili so tam spomenik pesniku, pisatelju, glasbeniku in politiku — Miroslavu Vilharju. Ta dan bil je za Postojno velik praznik. Od vseh krajev Slovenije prišlo je na to slavlje mnogobrojno zavednih rodoljubov ter stem pokazali, da jim je napredek in izomika slovenskega naroda pri srcu. Miroslav Vilhar je bil vzornik. Rodil se je l. 1818 v Planini na Notranjskem ter po večletnih studijah prevzel doma gospodarstvo, graščino Kalec pri Zagorju na Notranjskem. Občeval je s priprostim laneti prijateljsko, poučeval in izobraževal jih in tudi politično jih vzgojeval. Radi svojega političnega delovanja okušal je tudi sladkosti ječe. Njegove pesmice so obče znane (Zagorska, Po jezeru, Ko tičica sem pevala, Mila, mila lunica itd.). Prepojen je bil s socialnim duhom, kar je bilo v tedajšnjih časih med takozvanimi "boljšimi krogi" redka prikazen. Umrli je leta 1871.

Toča.

Dne 17. avg. t. l. proti 3. uri zjutraj padala je v Gorici in okolici po nekaterih krajih kot oreh debela toča, ki je storila mnogo škode. Pobila je v mestu vse polno šip, na novem kolodvoru pobila je šipe v shrambi za stroje; mnogo je škode na trtah in sadju. Sempeter, Vrtoča niso nič prizadeti, pač pa Kronberg, Solkan, Pevma, Podgora itd. Škoda mora biti prav znatna.

Revežu snedel dobro dedščino.

V Sempasu na Goriškem je umrl župan, ki je bil postavil v oporoko za dediča svojega zvestega hlapca. Župan, z imenom pl. Monari, ni bil oženjen, s sorodniki ni živel v prijateljstvu. Hlapec mu je bil zvest in udan ter priden gospodar; zato mu je hotel zapustiti vse. Ali to ni bilo všeč župniku Grči. Hodil je okoli bolnega Monarija toliko časa, da sta končno prena redila oporoko. Zvesti hlapec, desna roka Monarijeva, ki je delal 25 let, je dobil po novi oporoki užitek od nekaj zemljišč, lastniki bodo šele otroci, — vse drugo, tudi lepo vilo, pa dobi župnik Grči! — Komentarja ni treba.

Pri Sv. Luciji

na mostu so poskusili 12. avg. t. l. klerikalec svojo srečo. Sklicali so nekaj shod, ki je bil pa jako klaverno obiskan. "Somišljenikov", razven par nezrelih pobičev, nič. Govorili so dr. Breclj, dr. Dermastija in zadružni minister Luka Premru, ki je hotel osrečiti Sv. Lucijo z različnimi "gospodarskimi" društvi in podjetji. Ko je šlo za posojilnico, jih je bilo navzočih še 5, pa še ti so bili proti. Dermastija je pridigal o katoliškem shodu v Ljubljani. Tolminu so napovedali boj, vse pride sedaj v Sv. Lucijo, Tolmin čaka smrt. Ljudje so rekli, da že dolgo niso slišali toliko neumnosti. Gospodje so odšli žalostni v Gorico.

Sorški župnik Braje razgraja

V nedeljo dne 12. avg. t. l. in na Šmarni dan se je župnik Braje, ki je z največjo hudobnostjo spravil prejšnjega zelo priljubljenega župnika Berceta proč, samo da bi sam zasedel mastno faro, — silno jezil na prižnici, ker ga ljudje ne marajo v Sori. Upil je: "Dva duhovna ste spravili proč, mene pa ne bode, če me tudi ubijete. Šel bodem takrat, kadar me bodo škof prestavili. Če mi prav mažete vrata, me ne bode spravili proč; saj jih tudi škofu, pa le ne gredo." — Kakor se vidi, še Braje vzgleduje po škofu. Potem že razumemo, da ga nobena stvar ne spametuje, kakor škofa ne.

Umor.

V Bojsnem na Štajerskem je neki zloglasni človek umoril 12. t. m. kmeta Miko Rožmana. Hudobnež je planil na Rožmana, pri katerem je bil tudi njegov 16letni sin, ter

Kontrolne shode
odpravi kaže vojno ministrstvo za vedno, ker ne odgovarjajo več svojemu prvotnemu namenu. mu z velikim nožem prerezal vrat, da je bil v par trenutkih mrtev.

Iz Mokronoga.

Vsled lepega vremena in vsakdanje solnčne gorkote se grozdje po naših vinogradih jako lepo razvija ter obeta izbornu kapljico. Žal, da je pogled na obilo vinogradov jako žalosten, ker jih je letos ponovno obiskala toča.

Mati in hči.

V Pavlasi pri Pišecah na Štajerskem je 5. avg. t. l. padla s slive 19letna Marija Trankler ter se hudo poškodovala. Mati ji je stregla z vso ljubeznijo. Ko je pa uvidela, da za hčer ni rešitve, jo je to tako užalostilo, da je sama zbolela. V četrtek 9. m. m. je mati umrla, ko je še pol ure prej postregla svoji hčerki. Jedva je mati umrla, je jela tudi umirati hčerka. Smrt je zedinila mater in hčerko. Pokopali so obe skupno v skupni jami.

Ogenj v župnišču v Rakitni.

Pred kratkim je v župnišču v Rakitni gorelo v dimniku. Ljudje so pravočasno prihiteli in so ogenj pogasili. Ko je v Rakitni pogorelo pet posestnikov, jih je ondotni dušni pastir tolažil, da je bil ogenj kazn božja, ker so bili na neki veselici in so plesali. Gotovo je bil tudi ogenj v župnišču kazn božja in zdaj bi le radi vedeli, ali je tudi župni upravitelj Jožef Juvanc kje tako polko plesal ali se je drugače tako hudo pregrešil, da ga je Bog kaznoval z ognjem.

Išče se.

Karol Podboj, ki je pred leti bival v Pueblo, od tukaj pa se preselel v Aguilar, Col. Za njegov naslov bi rad zvedel Frank Hrvatini, Box 36, Crested Butte, Colo.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 dolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vsih tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na
M. P. Pazderic
P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

Proda se

eno stavbišče (dota) na Center Park Ave, drugo zapadno od hrvatske cerkve. Jako pripravi stavbišči.

Ceno in druge pogoje pove
Martin Staniša, Box 205
Waukegan, Ill.

VODAK-ova GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.
Ima lepo prejeno za zabave in dvorane za zborovanja.
TELEFON CANAL 7641

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete. J. VOKOUN,
544 Blue Island Ave.

BOLEZNI VSLED MRZLEGA VREMENA:

revmatizem, nevralgija, bolečine v ledjih, prsih in križu, hripa in influenza se odpravijo

DR. RICHTER-JEVIM ANCHOR PAIN EXPELLERJEM

Dr. Richterjev Anchor Pain Expeller je zelo dobro sredstvo proti bolečinam v križu, protin revmatizmu itd.

Pazite na varstveno znamko. Pri vseh lekarnarjih 25 in 50c

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St.
New York.

PAULINA ŽAGAR,

1516 Hecla Street,

CALUMET, MICH.

Veseloštopovani gospod Collins M. I.

Najprvo Vam naznanjam, da sem se po 3 teenskem rabljenju Vaših zdravil več ko polovico bolje počutila, a sedaj moram reči, da sem zdrava. Hvala Bogu vsi znaki moje bolezni so popolnoma izginili in celo telo se mi je ojačalo, tako, da se moji znanci čudijo ko im pripovedujem ovaših čudovitih zdravil. Nikdar nisem mislila, da bi Vi mene od tako težke bolezni ozdravili, pa ste me hvala Bogu, in Vam se lepo zahvaljujem, ker sedaj vem, da ste Vi en učeni in hvale vredni zdravnik, ker je in bolezn, katero bi Vi ne ozdravili, pa ste tudi mene ozdravili od tako težke bolezni, katero sem trpela 7 let in pol in od katere me ni eden tukajšnjih zdravnikov ni mogel ozdraviti, ker vsaki mi je rekel, da mi ni nič in da ne ve kakšna bi mogla biti moja bolezen, ker ničesar ne razumijo kakor denar pobirati. Ako človek ne bi bil bolan bi mu tudi ne bilo teba zdravnika in ne bi denarja zastoj proč metal. Jaz sem sedaj zdrava hvala Bogu, mene sedaj nič ne boli, zato priporočam vsakemu, kateri je bolan, da se obrne le na slavnega in učenega zdravnika Collinsa, ker verujte mi, da je on najboljši zdravnik na tem svetu in jaz mu ostajam hvaležna do zadnjega časa mojega življenja. Ozdravljena sem od nečiste, otrovane krvi, od belega toka, bolečin v trebuhu in maternici, od glavobola, bolečin v rokah in nogah, prebadanja v križu, prističev in slabosti telesa. Prosim,

da Vi to pismo prepišete in priobčite Rojakom ter ostajam hvaležna

Paulina Žagar,

1516 Hecla Str., Calumet, Mich.

Izdravljen od revmatizma v rokah in nogah in zledene bolezni.

V. S. Jovanovich, New Albany, Ind.

Dragi Dr. E. C. Collins M. I. New York.

Jaz Jozef Pavlič Vam naznanjam in Vas srčno zahvalim za Vaše zdravila, ki ste mi jih pošiljali. Vaša zdravila so moji ženi tako nucala, kakor ste Vi meni spročili. Zda je čisto popolnoma zdrava hvala Bogu, in moj dragi sinček je čvrst ter ni udan nobeni bolezni, zato se Vam dragi zdravnik iskreno zahvalim za Vaš trud in zdravila ter Vam ostanem hvaležni

Jozef Pavlič,
Box 334 Aspen, Colo.

Poleg teh imamo še mnogo zahvalnih pisem, katere so nam v zadnjem času pisali rojaki zahvaljujoč se za nazaj zadobljeno zdravje, katerih pa radi pomankanja prostora ne moreno tukaj priobčiti.

ROJAKI SLOVENCI iz tega sami lahko razvidite kje je resnica, zato pazite kamu poverite zdravljenje svoje bolezni, kajti mi, kateri gledamo za splošni blagor in korist naših rojakov, vam svetujemo in priporočamo, da se v slučaju katere koli bolezni obrnete edino le na:

Dr. Collins N. Y. Medical Institute,

140 West 34th Street,

NEW YORK, N. Y.

ker on je edini, kateremu je vsaka bolezen popolnoma in temeljito znana ter edini zamore v resnici garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehuru, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavni nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezn v srca, katar, prehlajenje, naduho bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bljuvanje krv, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (heme-roidi), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božjst, slabosti pri spolnem občevanju, polučijo, nasledke onanije (samo izrabljevanja), šumenje in tok iz ušes, oglušanje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazulje, ture, kraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolji, neredno mesečno čiščenje, beli tok bolezni na maternici i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis, kakor tudi vse **TAJNE SPOLNE BOLEZNI MOSKE in ŽENSKES**. (Zdravljenje spolnih bolezni ostane popolnoma tajno.)

Da pa vsaki bolezni natančneje spozna, naj piše po obširno knjigo „Zdravje“ katero je napisal slavni Dr. E. C. Collins M. I., katera je potrebno, da se nahaja v vsaki Slovenski družini in katero vsaki dobi zastonj, ako pismu priloži nekoliko poštnih znamk za poštnino.

ZATORAJ ROJAKI! Zakaj da bolujete in trpite? VSE VAŠE BOLEZNI, TRPLJENJA IN SLABOSTI točno opišite v svojem materinem jeziku — natanko naznanite koliko ste stari, kako dolgo traja bolezen in vse druge podrobnosti ter pismo naslovite na sledeči naslov:

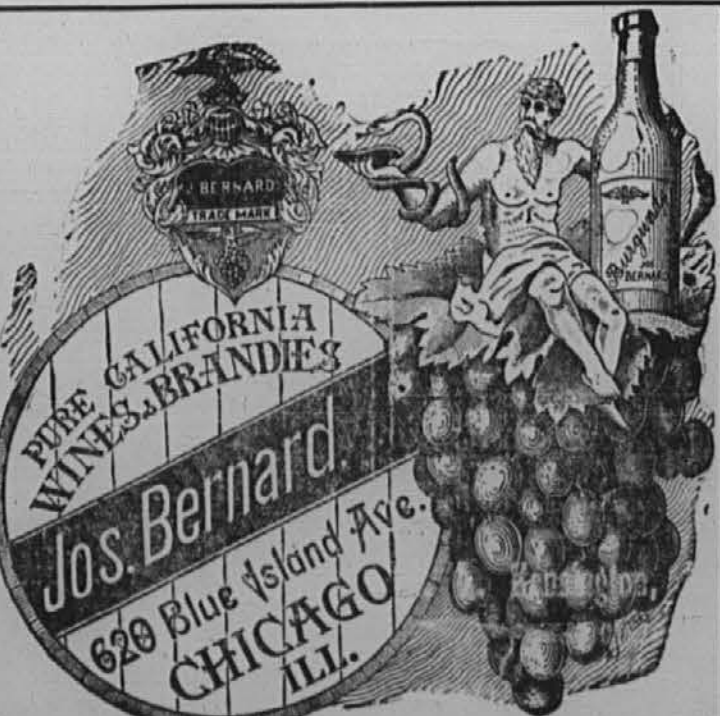
Dr. E. C. COLLINS,

MEDICAL INSTITUTE.

140 West 34th St.,

New York, N. Y.

Potem anete biti prepričani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. Za tiste, kateri želijo sami osebno priti v ta zavod, je isti odprt od 9-ure zjutraj do 5 popoldne. Ob nedeljih in praznikih od 10-ure popoldne do 1 popoldne.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijske in importirane vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice. Vsi dobro došli!

Rojaki, naročujte si "Gl. Svobode."

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoči Slovenec dobro došel.
C. HOFBAUER.

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

PRAVA POT DO DENARJA.

Hranite ga, ter vložite ga na zanesljivo banko, kjer bode varen.

Popolnoma zanesljivo vloženo je v

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

Svote, vložene do 12. julija, obrestujem s 1. july naprej. Ustanovljena 1890.

VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.

Mirko Vadjina

priporoča bratom Slovincem svojo **BRIVNICO.**

390 W. 18. St. Chicago.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro ure-jeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrež-ba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Centre Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street,

Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvorijo gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno šmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek. Izborno prebavljanje. Trdno zdravje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odzimate mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

RAZNO.**"Vrana vrani..."**

Silna vročina zadnjih dni spravila je vnovič razpravljanje o "ledenem trustu" v ospredje. V mnogih mestih preiskuje se postopanje "ledenih" oderuhov, — v nekaterih krajih so brezsrčne izkoriščevalce celo zaprli. — Najbrž radi lepšega! Zgodilo se jim itak ne bo dosti. Bogati lopovi smejo delati v "deželi svobode", kar se jim zljubi.

Proti pikni mušic in komarjev je baje najboljšo sredstvo naftalan. Pičeno mesto se mora takoj močno nadrgniti z naftalanom, tako da prodre res skozi kožo do komarjevega strupa. Na ta način ne le, da pik ne skeli, temveč izostane tudi otekline.

Novo sredstvo proti jetiki.

V neki pariški bolnici so baje 24 jetičnih ljudi popolnoma ozdravili stem, da so jim pod kožo vbrizgavali morsko vodo.

V grakoplovu

preko Atlantskega oceana name-rava pluti Nemec Jos. Werter.

Moderno.

"Julka," je nagovoril mormonski mož svojo boljšo polovico, "danes sem zaslužil našo kuharico."

"Oh, Ivan, kako pohvalno, — dober si Ti!" — odgovorila je ona zadovoljno. "Sedaj jo bomo lahko obdržali v družini, ne da bi ji morali plačo povišati."

Kedo je pravi predsednik?

Zasto niki Standard Oil Co. so zopet konferirali s Tedijem (Teodorjem Rooseveltom). Odkar se je iz Pariza vrnil John, se vedno pogosteje slišijo uprašanja, kedo je pravzaprav prezident — Roosevelt ali Rockefeller. Sicer ni nobene razlike, nas li vlada kak oligarchy ali kak oiligarchy.

Dobro naložen kapital.

Pred par leti je v Venu na Bavarskem domači župnik postavil "luisko jamo" za 60,000 mark ter ji pridobil — ravno tiste odpustke, kakor so določeni za romanje v pravi Lurd na Francosko. Ker so Bavarci glede verskega fanatizma in duševne omejenosti na enaki stopnji s Tirolci, se v jamo naloženi denar imenitno obrestuje. Čimdalje več romarjev prihaja v jamo, tako da se poprej revna vas naglo razvija ter se lahko postane mesto a la Marija Celje, ako Bavarec ne sreča še pravočasno pamet.

Tisoč kron za samostansko knjižnico.

Dne 17. avg. t. l. je potegnil gvardijan kamniškega frančiškanskega samostana v davkariji 1000 kron državne podpore za knjižnico imenovanega samostana. Da dela avstrijska vlada z davkoplačevalčevim denarjem, kakor svinja z mehonom, je obče znano, vendar da ga tako grdo razmetava, bi nihče ne mislil. Da siplje vlada denar, ktere-ga so morali zložiti berači, največjim kapitalistom kamniškega okraja, je nečuvstvo, še bolj nečuvstvo pa je, da se predrzne kamniški samostan, ki ima milijone seveda pribradenega denarja, prositi še za državno podporo.

Grozno maščevanje nesrečnega očeta.

Josip Lešek, posestnik v Osenici pri Teharjih, je imel nesrečo s svojo družino. Imel je baje dosti vzrokov dvomiti o zvestobi žene, dalje so mu pa tudi hčere delale preglavice s svojim nerednim življenjem. Mnogo prepira in pretepa je bilo v hiši, dokler se ni zdelo Lešek, da je mera njegove potrpežljivosti polna. Sklenil je, maščevati se nad hudobno družino. Minolo nedeljo je po razburljivih prizorih nagnal iz hiše ženo in hčere. Ko je bil sam, je šel v hlev in tam živino trdno privazal, da bi se mu ne mogla odtrgati in zbežati. Nato je hišo in gospodarsko poslopje zapalil. Da ne bi kedo šel gasiti, se je vsedel v bližnji gozdič, odkoder je gledal, kako ogenj uničuje njegovo domačijo, in je vsakogar z nabasanim revolverjem odgnal, kedor je hotel gasiti. Pretel je tudi, da celo Osenico zažge, če mu ne dajo miru. Poslopja so do tal pogorela, žnjim pa

tudi vsa živina in vsi letošnji pridelki. Ko je ogenj dogorel, je šel Lešek k orožnikom, kjer je povedal, kaj je storil. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Celju. Sodi se, da so Leška nesročne rodbinske razmere pripravile ob um. Če se dožene, da je svoje dejanje započel v nenormalnem duševnem stanju, dobi rodbina vsaj zavarovalnino za poslopja, ki znaša 1200 K.

Nova psovka.

V mestu Halle sta bila obsojena dva delavca v denarno globo, ker sta zmerjala nekega tovariša z nekadičcem. Sodišče v začetku ni razumelo, zakaj bi bila beseda "nekadičec" psovka, šele, ko je tožitelj razjasnil, da pomeni ta izraz med delavci kršitelja štrajkov, jez izreklo obsodbo.

Kri ustavimo,

ako nam teče iz nosa, najhitreje, ako brizgamo v nos sok citrone. Ako pa ni citrone pri roki, vdihavati je dobro vase mrzlo vodo pomešano z nekoliko jesiha ali galuna. Tudi mrzli pokladki čez čelo, sence ali nos vstavijo kri. Ako pa komu prepogosto in močno lije kri iz nosu, je najbolje iti k zdravniku, ker je lahko mogoče, da je počila kaka nosna žilica.

Društvene vesti.

Pri veliki slavnostni otvoritvi "Slovenske Citalnice", ki se vrši v soboto dne 8. t. m. v Narodni dvorani na Centre Ave. in 18. ul. v Chicagi, so na programu sledeče točke:

1. Otvoritev in pozdrav po predsedniku.
2. "Narodna himna" — glasba.
3. "Nazaj v plaminski raj" — mešani zbor, poje Slov. del. pev. društvo "Orel".
4. "Narodni spev" — glasba.
5. "Slovanska pesem" — poje Slov. pev. zbor "Slovan".
6. Kratki nagovor in deklamacija — gđ. L. Lesar.
7. "Kje dom je moj?" — glasba.
8. "Pozdrav domovini" — poje Hrv. pev. zbor "Zora".
9. "Jutrajna zarja" — glasba.
10. "Dijaska" — poje Slov. del. pev. zbor "Orel".
11. Razne reprodukcije na glasovirju.
12. "Jadransko morje" — pojejo skupno 3 pevski zbori "Orel, Slovan in Zora".

Po končanih teh točkah odmor, in ob 12. uri se prične tombola, za katero je pripravljenih mnogo krasnih dobbitkov.

Vabilo

na veliko veselico, katero priredi društvo "Danica" št. 44 v Conemaugh, Pa., S. N. P. J. dne 15. septembra 1906. v društveni dvorani sv. Alojzija v Conemaugh.

Začetek ob 6. uri zvečer. Vse rojake in sodruga kakor tudi sl. pevsko društvo "Bled", stem uljudno vabimo, da se v obilnem številu udeležijo te veselice, koje čisti dobiček je namenjen v korist novo ustanovljenega društva.

Vstopnina \$1, pri čemur je vračunana že vsa pijača in jed. Dame proste.

Za izvrstno godbo in dobri pri-grižek skrbli

Odbor.

POZOR! SLOVENC! POZOR!**VABILO**

k velikemu izletu ali pikniku, kate-rega priredi Slovensko podporno društvo "Delavec" S. N. P. J. zajedno s pevskim zborom "Slovan" v So. Chicagi, dne 30. septembra 1906 v Lake Side Grow na Ewing Ave. No. 9601.

Nadejamo se torej in pričakujemo z vso gotovostjo, da se tega skupnega izleta Slovenci in Sloven-ke udeležijo v mnogobrojnem številu; drugi Slovani bodo istotako dobrodošli.

Za povzdgo zabave bodo skrbela tudi razna pevstva društva.

Toraj na svjdenje na določen dan.

(4)

Odbor.

MED NEBEŠKIMI SVETLOVI. NARAVOSLOVNE ČRTICE Urejuje črnomaljska presta.

V.

Najbolj sem se pa čutil Marsjanski umetnosti. Ko sem se najedel, odprla se je miza in vse pogoltnila, na to se prikaže zopet zrealo in česelj, ki me počese in ko je to bilo storjeno, me bela prt obriše po ustnicah. Ko se je to vse zgodilo, zapre se zopet miza in ker se nisem vstal iz stola, butnila me je neka nevidna stvar in vrgla od mize in slišal sem glas: "Lenuhov ne podpiramo, vstani in pojdi po svojem pravilu."

Dolg čas mi ni bilo, kajti soba je bila prenapolnjena s raznovrstnimi stvarmi, katerih še nikoli v svojem življenju videl nisem in tudi o njih ne slišal. Zdelo se mi je, kakor da sem v Ringling cirkusu. Vsako najmanjšo stvar sem občudoval in vso vretipal, samo okvir sem pustil na miru.

Noč se je približala in kakor, da bi se zabližnilo stene so bile v ognju, vse se je bližalo kakor, da bi soba bila v ognju. Že sem hotel klicati na pomoč, pa spomnivši se Brumschuid-Kratochwilovega zastrjevanja, da smo mi Zemljani najmanj milijon let za Marsjani, sem se utolažil s mislijo, da to je najbrže umetna razsvetljava na Marsu. In res tako je bilo.

Bilo je kasno in hotel sem iti k počitku, zatorej sem se slekel in hotel splezati v postelj, pa kako se preplašim, ko se vlečem nekako nerodno in črknem postelj spremeni se je v kumpel in že sem se bal, da bom moral v vodi spati kako se pa začudim, ko voda, kar hipoma zgine in ležim na mehki blazini.

Glavo zavil sem si v blazino in preklinjal celo marško unravo. Pozabil sem omeniti, da kakor hitro je voda zginila, da je tudi plamen, ki je razsvetljeval sobo polagoma umiral in končno ugasnil.

Nič ne vem, kedaj sem zaspal.

VI.

Zbudim se.

"Naj čuje zemlja in nebo,
Kar dan's pobratimijo poj!
Naj se od ust do ust razlega,
Kar tu med nami vsak prisega:
Da srce zvesto kakor zdaj
Ostalo bode vekomaj."

Poslušal sem krasnemu zboru, ki je krožil slovensko Pobratimijo v predsobi. Zmisli sem se na "pevca sorškega polja" — Simona Jenko. Jaz sem se hotel izvleči iz postelje, ali predno sem stopil na tla zgodila se je ista nesreča, kakor noč poprej, padel sem namreč v kopalnico; voda je izginila in kar nakrat začne nekaj na me vleči koščke obleke, kateri pa so bili šestkrat preveliki. Vendar uteči nisem mogel; kajti zdelo se mi je, kakor da bi bil prikovan. Kako sem elegantno izgledal v marsjanski obleki! Vse mi je bilo preveliko posebno pa še klobuk; ta mi je kaj imponiral. Bil je tako velik, če ne večji kot največji zvon na Zemlji, ki baje visi v carjevi katedrali neke na Ruskem. Marsjani napravili so iz mene pravo strašilo, ki ste ga vže mogoče kedaj na polju v žitu videli. To *risljeno* obleko sem slekel in potem svojo oblekel.

V predsobi pel je zbor Pobratimijo in potem, ko je isto končal, pričeli so se živo pogovarjati; niso vedeli, katero bi zapeli.

"Ti France, veš ona 'Luna sije, kladvo bije' se meni zelo dopada, dajmo zakrožimo jo in potem nazadnje pa zapojemo še 'Morje Adrijansko' ali pa 'Naprej zastava slave' ali pa katero drugo Simonovo pesem."

"Jenko, kaj pa ti nato praviš?"
"E. Kopitar, ne upij tako glasno, da Zemljana ne zbudiš. Le poglej Erjavca, Kermavnerja in Josipa Stritar, kako dostojno se vedejo."

"Kaj meni mar za slovničarje! Ali vendar ne veš, da je ravno ta Zemljan študiral v Prešernovem mestu in nekaterekrat preklinjal Kermavnerja in njegove slovničarje."

moral bi ga videti, kako se je pridušal takrat, ko mu je profesor Virbnik naznanil, da itna ponavljalni izpit v slovenščini. Tudi France Erjavce je lahko tiho. Ko ne bi spisal one knjige, ki jo slovenski dijaki kličejo "Naturgeschichte" ne bi tega Zemljana neki gotovi profesor Jeraj s *kozom* zmerjal in ga z dvojko v notici v klop zapodil. O to bodo ropotali."

"Kopitar, tvojih pušč ne potrebujemo tukaj. Ako ne prenehaš s svojim zbadanjem, se bo s teboj tako zgodilo kakor z Vodnikom."

"Zemljan se je že zbudil; vstopimo."

Zbor vstopi in se mi po vrsti predstavi. Bili so: France Preseren, Kopitar, Jenko, Erjavce, Kermavner in Stritar; tudi pater Ladislav Hrovat je bil med njimi.

Kopitar je bil najzgovornejši in mi je takoj na moje vprašanje, od kod prideta slovenska časopisa v njegovo posest, povedal celo zgodovino, kako so me pazili z daljnogledi, ko sem po ozračju plaval. Ravno tako mi je povedal, da sta ona dva lista pala iz zrakovlova, to je iz bisage, ki so jo ljubljanski škof Tone z vnebo vpijočimi grehi napolnili in za odvezo proti dozdevnim nebesom poslali.

Simon Jenko prinesel je s seboj vse moje časopise in tudi Brumschuid-Kratochwilovo knjigo, od katere se ne bi za ves svet rad ločil.

Pogovor nastal je živahen. Vsi so preklinjali dr. Žlindro, kateri je Ilirijo prodal ptujcem.

Da, pater Lacko, — tako ga je družba klicala, — spozabil se je ali se mu je pa mogoče sanjalo, da je v klosterski cerkvi v Novem mestu spovedoval Dr. Žlindro in mu najbrž pozabil naročiti, da mora slovenske mandate, katere je narodu vkral, nazaj dati, kajti zaupel je: "Hej, Ti Šušteršič, glej da nazaj daš, kar si ukral."

Imeli smo se izvrstno, pili in jeli smo okrog čudodelne mize in pogovarjali se o raznih stvareh posebnosti o socijalnih razmerah na Marsu. (Nadaljevanje.)

Nadaljevanje s 4. strani.

"Glas Svobode" in ker svoje gostilne ni radeče pobarval. "Tvoja hiša mora biti taka, pa makar pride kdo pit ali ne; in ako ne boš mogel shajati, pa zapri in delat pojdi, kakor moramo drugi! Poglej!" — stegnivši mu roke pod nos — "žuljave so, pa se nikogar ne boje!"

Zarepnik in Pinč sta tako hitela regljati, da sta bila vsa penasta; vse je mislilo, da sta obnorela, kakor dva stekla psa. Sodrugu Kondi nista prizanašala, temveč sta ga kar s cepci pobijala. Zlasti je rolnel Zavrtinik, trdeč, da ni v nobenem socijalnem klubu. (G. Zavrtiniku svetujemo, da se tozadevno informira pri okrajnem tajniku soc. stranke, je-li sohr. Konda v soc. klubu ali ne, predno kaj neumnega blekne. — Opomb. uredništva.) Pinček pa je kar norel od veselja in zadovoljstva nad svojim gospodarjem.

Vendar opravili niso nič; vse njih ropotanje je obviselo na bližnjem drevesu, ki je postalo tudi takoj vse radeče, nato pa se hitro posušilo in vse listje je odpadlo, debla pa so vže črvi ogolodali in izgleda, kakor da bi vanj udarila strela! — Pri istem deblu sedaj strasti, vidijo se pošastni stekli psi; nevarno je hoditi v bližje, ker te živali takoj privzdignejo zadnjo nogo in vsakega dostojnega človeka, ki si upa priti preblizu, poškrope s smrdečo strupeno gnojnico."

x.

SLOVENCEM V POGLLED.

Cenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Jaz Frank Mohar Vam hočem odgovoriti na Vaše pismo ter Vam naznanjam, da ne potrebujem nadaljnjih zdravil, ker je moj sin popolnoma zdrav. Zahvaljujem se Vam torej, ker ste mi ga tako dobro ozdravili že dvakrat; prvič od božjosti in sedaj zopet popolnoma kerga ni madeža na njegovi koži.

Sedaj Vam ostajem iskreni prijatelj.

Frank Mohar.
Box 85 McKinley, Minn.

O kopanju.

V vročem poletnem času je za človeka najvažnejše, da se pogosto skoplje bodisi doma ali na prostem, in sicer z namenom, da se zadelane kožne luknjice zopet sešitajo, ker le potem se človek čuti zadovoljnega in prostega vsakojah nevarnih posledic. Ako rabiš moTrinerjevo zdravilno grenko vino redno, pa tudi vroče poletje s svojimi za prebavne organe nevarnimi boleznimi ne more škodovati. To zdravilo je popolnoma zanesljivo proti vsaki omotici, ki prihaja iz od slabosti, za zopetno pridobitev izgubljenega apetita, ter proti bledolichnosti; pomaga zagotovo, ako se rabi ob pravem času. Ozdravi tudi kronične (zastarane) bolezni pribavnih organov, ki se sicer ustavljajo vsem zdravilom. Trinerjevo zdravilno grenko vino, ima najboljši uspeh; priporočamo ga nervoznim in vsem onim ljudem, ki žele imeti zdravo telo in redno prebavo.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So Ashland Ave., Chicago, Ill.

Listnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora priobčimo dole nam dopise v prihodnji številki. Prosimo raditega gg. dopisnike potrpljenja in oprostite.

Na prodaj.

Radi odhoda v staro domovino prodam še dobro ohranjene, štiriglasne harmonike, nemškega izdelka, po nizki ceni.

Louis Zlajpoh,
Box 148,
Chesterton, Ind.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo ozdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo ozdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi ozdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. Torej rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bomo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglašiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Preobrat v zdravništvu.

Vsak bolnik bodi od blizu ali od daleč, ako se obrne na nov, velik, UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE v New Yorku, zadobi znova svoje zdravje.

Vsak dan dospe več sto zahval!

Berite, strmite!

Gospod profesor!

Prostovoljno Vam tudi prilagam svojo sliko s pristavkom, da jo ponatisnete v listih ali novinah. Toliko resnici na ljubo.

Spoštovani gospod!

Jaz podpisani potrjujem, da sem bolehal več kot leto dni na vnetju mehurja, ter vnetju spolnega uda, bolečine v hrbtu, zaprtje, in obtem oslavljenju, ter me je več zdravnikov neuspešno ozdravilo, in pri Vas sem dosegel toli zaželeno zdravje, ko sem pričel rabiti Vaše zdravila, katere ste Vi gospod profesor Universal Medical Institute tako spretno sestavili, in sicer v kratkem času enega meseca. Radovoljno Vam pošljem to priznanje, iz hvaležnosti do Vas, ko ste me tako uspešno ozdravili; ter Vam obenem stem listom skupaj dovoljujem svojo sliko ponatisniti v časnikih. Pripomnim še, da lahko pristegam na to, kar sem pisal.

Ivan Mankoč, 75 14th Ave., Newark, N. Y.

Če stanujete v New Yorku pridite osebno in se Vas bode preiskalo s

X ŽARKI

S pomočjo teh je mogoče Vaše truplo pregledati kakor odprto knjigo, in profesor Vam bode dal najboljša zdravila; noben drug zdravnik nima toliko zaupanja v svoje zdravila kot naš profesor v svoja.

TORAJ KAJ HOČETE ŠE VEČ!

Ako stanujete daleč izven New Yorka, ter bi radi vedeli, kakošna je Vaša bolezen, tako mi blagovolite odgovoriti na sledeča vprašanja:

Ali trpite na: trganju, utripanju sra, kake druge bolezni, kožnih bolezni, oči, ušesa, v nosu, v grlu ali prsih? Vam izpadajo lasje? Vas boli v želodcu? Trpite li na krvavenju (hemoroidah)? Imate sifilijo na spolnih udih? Ali ste morda nezmožni? Trpite na nevroznosti? Ste li nadušljivi (navduha)? Čutite bolečine v trebuhu ali čreveh? Se morda onesveščate, ali da padate v omotice? Hodite li redno na potrebo? Čutite bolečine v maternici? Ali trpite morda na belem toku ter nepravilnem mesečnem toku? Zdravila Vam nemudoma z obratno pošto pošljemo, če se nahajate v kateri koli državi Združenih držav, Meksiki ali Kanadi.

Zdravilom ktere mi pošljamo, lahko slepo verujete, ker one Vam bodo prejšnje zdravje povrnilo, ker so tudi pri drugih bolnikih pomagale.

Ni nikakošna prevara ali goljufija ali ste v bližini ali daleč od New Yorka, se Vas zdravi, ne da bi zamudili svoje delo.

Ako ote bolni in Vas niso mogli drugi zdravniki ozdraveti, tako se obrnite še do Universal Medical Institute.

Uradne ure so: vsak dan od 10 do 12, in od 2-6 p. p. V nedeljah pa od 10 do 1 ure popoldan.

To je naslov:

UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE
30 West 29th St., (poleg Broadway) NEW YORK, N. Y.